

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Diplomová práce

**Uplatnění prostředků elektronické komunikace v civilním procesu se
zaměřením na videokonferenci**

Eva Poláková

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Eva POLÁKOVÁ**
Osobní číslo: **R17M0244P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Uplatnění prostředků elektronické komunikace v civilním procesu se zaměřením na videokonferenci**
Zadávací katedra: **Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Pojem, vývoj a platná právní úprava prostředků elektronické komunikace v civilním procesu
3. Komparace užití videokonference v civilním procesu v České republice s vybranými státy, přístup soudců civilních soudů
4. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:
viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **Doc. JUDr. Ing. Radka Zahradníková, Ph.D., LL.M.**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2022**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. června 2021

*„Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací na téma **Užití prostředků elektronické komunikace v civilním procesu se zaměřením na videokonferenci** vypracovala samostatně. Všechny prameny a zdroje, které jsem použila při psaní této práce, jsou citovány v poznámkách pod čarou a uvedeny v seznamu použité literatury a dalších zdrojů.“*

V Praze 30. 3. 2022 .....

Eva Poláková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala za vedení mé diplomové práce Doc. JUDr. Ing. Radce Zahradníkové Ph.D. LL.M. Také bych chtěla poděkovat všem soudcům, kteří mi díky vyplnění dotazníku poskytli možnost hlubšího vhledu do zpracovávané problematiky. V neposlední řadě pak děkuji mé rodině, příteli, spolubydlícím z Šimerovy ulice a přátelům za jejich podporu po celou dobu mého studia.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EPR	Elektronický platební rozkaz
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
EU	Evropská Unie
EÚLP	Evropská úmluva o lidských právech
NS ČR	Nejvyšší soud České republiky
OSŘ	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
TŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
ZEK	Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích
öZPO	Gesetz vom 1. August 1895, über das gerichtliche Verfahren in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten, RGBL. Nr 113/1895 (rakouský občanský soudní řád)
dZPO	Zivilprozessordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 05.12.2005 (BGBl. I S. 3202, ber. 2006 I S. 431, 2007 S. 1781) (německý občanský soudní řád)

Obsah

Úvod	1
1 Pojem, vývoj a právní úprava prostředků elektronické komunikace v civilním procesu	3
1.1 Vývoj a právní úprava jednotlivých prostředků elektronické komunikace..	4
1.1.1 Telefonická komunikace.....	4
1.1.2 Komunikace prostřednictvím e-mailu	5
1.1.3 Webová aplikace ePodatelna	6
1.1.4 Komunikace prostřednictvím elektronických formulářů.....	8
1.1.5 Komunikace prostřednictvím datové schránky	13
1.1.6 Videokonference.....	18
2 Širší uplatnění videokonference v civilním procesu	23
2.1 Videokonference a zásady občanského soudního řízení	23
2.1.1 Zásada přímosti.....	24
2.1.2 Zásada ústnosti	25
2.1.3 Zásada písemnosti.....	26
2.1.4 Zásada veřejnosti	26
2.1.5 Zásada rychlosti a hospodárnosti.....	27
2.2 Rizika.....	28
2.2.1 Technická a organizační rizika	29
2.2.2 Rizika spojená s přítomností osob prostřednictvím videokonference	31
3 Uplatnění videokonference v civilním procesu - praktická část	34
3.1 Dotazníkové šetření - Pohled soudců civilních soudů.....	34
3.1.1 Sociodemografické otázky	35
3.1.2 Technická vybavenost	38
3.1.3 Dostatečnost právní úpravy	41
3.1.4 Soulad se zásadami občanského soudního řízení	45
3.1.5 Shrnutí	45
3.2 Právní komparatistika - Zakotvení videokonference v procesních předpisech vybraných států	46
3.2.1 Rakousko	46
3.2.2 Německo	50

3.2.3 Singapur.....	52
4 Budoucí směřování a současné kroky k zavedení plošného využití videokonference	57
Závěr.....	60
Cizojazyčné resumé.....	62
Seznam použitých zdrojů	64
Seznam obrázků	75
Seznam grafů.....	76
Příloha č. 1: Dotazník.....	77
Příloha č. 2: Odpověď Obvodního soudu pro Prahu 7	79

Úvod

Autorka si jako téma své diplomové práce zvolila Uplatnění prostředků elektronické komunikace v civilním procesu se zaměřením na videokonferenci. Autorka v rámci své praxe v advokátních kancelářích některé využívala například datovou schránku, elektronické formuláře telefonickou a e-mailovou komunikaci se soudy, a je tedy s jejich fungováním obeznámena. Tyto prostředky se staly již nedílnou součástí české justice a spolu s její celkovou elektronizací by měly nadále vést k jejímu zefektivnění a také zrychlení. K zaměření právě na videokonferenci autorku inspirovala doba pandemie virového onemocnění COVID-19, jež vedla k častému odročování již nařízených jednání a omezení nařizování nových.¹ Videokonference by se v takových případech mohla stát významným prostředkem pro urychlení soudních řízení, a to nejen v případě nestandardních situací, jako je právě ta nynější. V této souvislosti se autorka setkala i s velkým množstvím článků, které pojednávají o širším uplatnění videokonference v civilním procesu.² Ty se pro ni staly vodítkem pro hlubší studium tohoto institutu. Pro lepší vhled do problematiky užití videokonference v civilním řízení se autorka také zúčastnila soudního jednání, při němž byla videokonference užita.

Cílem předložené diplomové práce je popis a zhodnocení aktuálně užívaných prostředků elektronické komunikace. V případě videokonference pak identifikace potenciálu, který tento prostředek skýtá. Na základě toho se autorka pokouší formulovat výstupy a možnosti právní úpravy, které by mohly vést k zefektivnění a urychlení občanských soudních řízení. K tomu autorka využívá dotazníkové šetření, kterým zjišťuje náhled soudců civilních soudů na užití institut videokonference, a také právní komparatistiku.

První kapitola práce objasňuje pojem *prostředky elektronické komunikace*, popisuje jejich vývoj, platnou právní úpravu a způsob, jakým je jejich prostřednictvím možné v civilním řízení komunikovat. V druhé kapitole se práce již zaměřuje na samotnou videokonferenci. Autorka se zde věnuje souladu

---

1 Kvůli pandemii se protahují některé soudní procesy [online]. 9. 11. 2020 [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/koronavirus/3222944-kvuli-pandemii-se-protahuji-nektere-soudni-procesy>

2 Viz např. článek Videokonference u soudů zefektivní českou justici. Má to ale svá úskalí. E15 [online]. 30. 11. 2020 [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/videokonference-u-soudu-zefektivni-ceskou-justici-ma-to-ale-sva-uskali-1375688>

institutu videokonference se zásadami občanského soudního řízení a identifikuje rizika spojená s rozšířeným užitím videokonference v civilním procesu.

Třetí kapitola pomocí dotazníkového šetření zjišťuje náhled soudců civilních soudů na uplatnění videokonference při soudním jednání a možnost jejího rozšíření, následně pomocí právní komparatistiky srovnává právní zakotvení videokonference v České republice s vybranými státy.

Čtvrtá kapitola v návaznosti na výstupy z praktické části práce pojednává o krocích v rámci plošného využití rozšířeného videokonferenčního jednání, které by mohly přispět k lepšímu uplatnění a širšímu užití videokonference v civilním procesu tak, aby bylo dodrženo právo na spravedlivý proces a stejně tak i zásady občanského soudního řízení.

1 Pojem, vývoj a právní úprava prostředků elektronické komunikace v civilním procesu

Pojem *prostředky elektronické komunikace* bychom v českém právním řádu hledali marně, první problém vyvstává již při samotném pokusu o definici elektronické komunikace jako takové. Už mezi pojmy *elektronické komunikace* a *elektronická komunikace* je zásadní rozdíl, a ačkoliv se mohou jevit jako velice podobné, není tomu tak. Zároveň spolu tyto dva pojmy úzce souvisí a k jejich rozklíčování je třeba kromě českých právních předpisů nahlédnout i do mezinárodního práva a práva EU, takovou cestu zvolila ve svém článku Tušerová.³ Co se týče pojmu *elektronické komunikace*, ten můžeme nalézt v zákoně č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, který byl přijat pro účely transpozice směrnice č. 2002/21/ES Evropského parlamentu a Rady. Ani v jednom ale nenajdeme jeho přesnou definici a je třeba si vypomoci pojmem *sítí elektronických komunikací* v § 2 písm. h) shora uvedeného zákona, který stanoví, že se sítí elektronických komunikací rozumí „*přenosové systémy, popřípadě spojovací nebo směrovací zařízení a jiné prostředky, včetně prvků sítě, které nejsou aktivní, které umožňují přenos signálů po vedení*“. Z této definice lze následně odvodit, že elektronické komunikace jsou systémy a zařízení, které umožňují přenos signálů.⁴

Pojem *elektronická komunikace* v českém právním řádu taktéž definován není. Mezinárodní právo nám na rozdíl od národního práva definici přímo poskytuje, a to v Úmluvě OSN o užití elektronických sdělovacích prostředků v mezinárodních smlouvách, když *elektronickou komunikaci* ve čl. 4, písm. b) označuje jako jakoukoliv komunikaci, kterou strany konají prostřednictvím datových zpráv, což jsou dle čl. 4, písm. c) informace generované, zaslané, přijaté nebo uchované na elektronických, magnetických optických, nebo podobných prostředcích, které zahrnují nejen (sic!) elektronickou výměnu dat, elektronickou poštu, telegram a telekopie.⁵ Tato Úmluva však není Českou republikou ani

---

3 TUŠEROVÁ, Lenka. Elektronická komunikace versus elektronické komunikace. Epravo.cz [online]. 9. 6. 2006 [cit. 2021-10-16]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/elektronicka-komunikace-versus-elektronicke-komunikace-39898.html>

4 tamtéž

5 autorský překlad

signována, ani ratifikována,⁶ a jak již z jejího názvu vyplývá, vztahuje se toliko na mezinárodní smlouvy.

Pro potřeby této diplomové práce lze tedy s oporou v mezinárodním právu definovat elektronickou komunikaci jako výměnu informací fyzických a právnických osob se soudy a naopak, a to pomocí elektronických komunikací (tedy prostředků elektronické komunikace). Mezi takové prostředky, z nichž některé lze nalézt v ustanoveních OSŘ, pak můžeme zařadit telefon, fax, e-mail, datovou schránku, webové aplikace, elektronické formuláře a v neposlední řadě taktéž videokonferenci.

1.1 Vývoj a právní úprava jednotlivých prostředků elektronické komunikace

V této podkapitole se autorka zaměřuje na vývoj a ukotvení jednotlivých prostředků elektronické komunikace v právních předpisech a judikatuře. Některé elektronické prostředky se v rámci komunikace se soudy hojně užívají, ale zákon se jejich úpravě věnuje minimálně, či se jim nevěnuje vůbec. Právě z důvodu jejich využívání i přítomnosti v judikatuře je však nelze zcela opomenout.

1.1.1 Telefonická komunikace

V praxi se lze setkat s telefonickou komunikací se soudy zejména při zjišťování informací o řízeních přes informační oddělení soudů či domlouvání nahlížení do spisů. Ačkoliv v OSŘ ani ZŘS není telefonická komunikace jako způsob uskutečnění podání nikterak zmíněna, když možné formy podání jsou stanoveny v § 42 OSŘ a § 14 ZŘS, dle NS ČR není přímo vyloučeno ani podání telefonické. Usnesením NS ČR ze dne 27. 1. 2000, sp. zn. Cdo 2068/98 byla připuštěna možnost telefonického podání v případě omluvy neúčasti při jednání či jiném soudním roku ve smyslu § 101 odst. 2 a § 153b OSŘ. Pokud soud takové podání přijme, nastávají stejné právní následky, jako kdyby bylo podání učiněno ve formě zákonem předepsané. K dalšímu užití se však tento judikát nevyjadřuje a ani Stanovisko NS ČR sp. zn. Plsn 1/2015 z 5. 1. 2017 tuto možnost dále nerozšiřuje.⁷ Problematickou by se v tomto případě mohla stát situace, kdy dojde

---

6 Status: United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts (New York, 2005). United Nations [online]. [cit. 2021-10-16]. Dostupné z: https://uncitral.un.org/en/texts/e-commerce/conventions/electronic_communications/status.

7 Stanovisko (Rc) Nejvyšší soud ČR - plénium ze dne 05. 01. 2017 sp. zn. Plsn 1/2015 In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2021-11-3]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

k telefonické omluvě z jednání, avšak o takové není následně sepsán úřední záznam. Pokud však toto soud neučiní, neexistuje v podstatě žádný způsob jak dokázat, že se osoba skutečně z jednání včas a řádně omluvila.⁸ Neexistence takového záznamu pak může mít zásadní vliv na další průběh řízení. Telefonickou komunikaci jako způsob komunikace soudu s účastníky lze dle ustanovení § 51 odst. 1 OSŘ výjimečně využít v naléhavých případech.⁹

1.1.2 Komunikace prostřednictvím e-mailu

E-mailová komunikace je hojně užívána pro neformální komunikaci se soudy. Její užití pro formální komunikaci je problematické, neboť povětšinou nesplňuje stanovené požadavky.¹⁰ Aby nebylo nutno po zaslání elektronické podoby návrhu ve věci samé toto podání doplnit předložením originálu, je dle § 42 odst. 3 OSŘ nutno s takovým podáním spojit podpis dle zvláštního právního předpisu. Jedná se o elektronický podpis,¹¹ který je založen na certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem. Mezi ty se řadí Česká pošta, s.p., První Certifikační Autorita a.s. a eIdentity a.s.¹² Při užívání zahraničních certifikátů je pak třeba mít na paměti, že takové musí být v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014. Na internetových stránkách ministerstva spravedlnosti se lze dočíst, že: „*Komunikace prostřednictvím emailu je celosvětově považována za nezaručenou komunikaci. Při odesílání podání v elektronické podobě emailem je tedy nutné počítat, že datová zpráva nemusí být soudu vůbec doručena.*“¹³ Pro podání elektronickou formou je tedy patrně vhodné zvolit jiný způsob, nebo ho učinit osobně na podatelně příslušného soudu.

---

8 Čtvrtá kapitola: Média sloužící k přenosu dat mezi soudem a účastníky. Doručování v soudním řízení. Praha: Linde, 2009, s. 23. Praktická právnícká příručka. ISBN 978-80-7201-777-5.

9 tamtéž, s. 22

10 REILING, Dory. Technology for Justice : How Information Technology Can Support Judicial Reform, Leiden University Press, 2009 [cit. 2022-02-19]. ProQuest Ebook Central, <https://www.proquest.com/legacydocview/EBC/3327155?accountid=14965>.

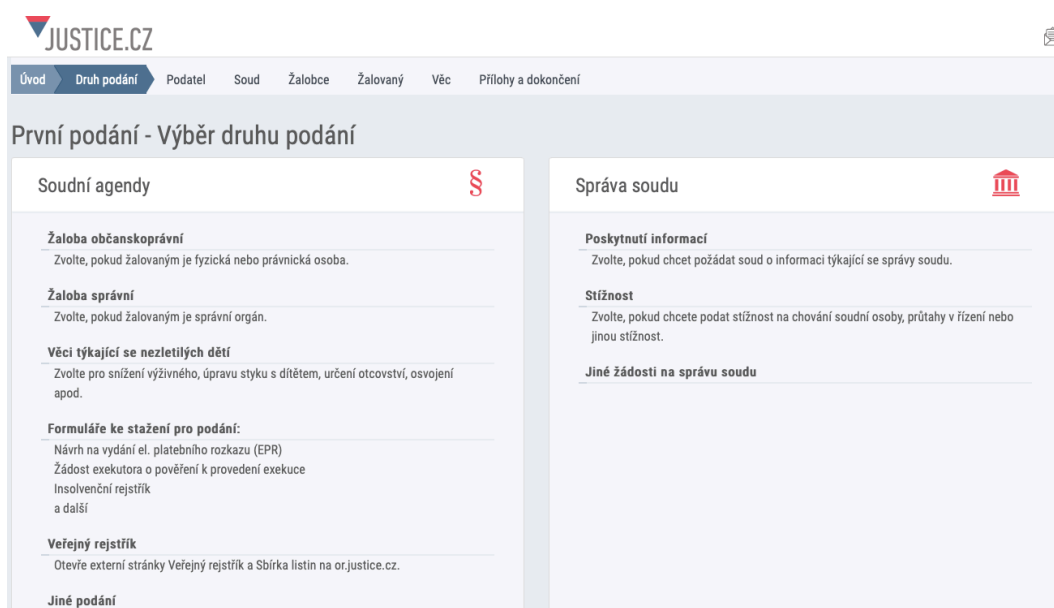
11 Elektronický podpis byl zaveden přijetím zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, stalo se tak na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/93/ES. Tento zákon byl zrušen nabytím účinnosti zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ten byl přijat jako rekrce na nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014 ze dne 23. 7. 2014.

12 INFORMACE O PŘÍJMU PODÁNÍ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ SOUDU. Justice.cz [online]. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/obvodni-soud-pro-prahu-1/zakladni-informace?clanek=moznosti-elektronickeho-podani-elektronicka-podatelna>

13 tamtéž

1.1.3 Webová aplikace ePodatelna

Webová aplikace ePodatelna je v provozu od 1. 10. 2007 a umožňuje uživatelům odesílat svá podání elektronicky.¹⁴ Pomocí této aplikace lze podávat návrhy na zahájení řízení, opravné prostředky, ale i žádost o poskytnutí informací, či stížnosti.¹⁵ Uživatel si na úvodní straně vybírá ze dvou možností. V prvním případě jde o zcela nové podání, v druhém případě vybere možnost dalšího podání v téže věci. V případě prvního podání¹⁶ následně vybere druh podání, vyplní údaje o podateli a vybere soud, ke kterému návrh na zahájení řízení směřuje. Následně vyplní údaje o žalobci a žalovaném, v dalším kroku uvede věc a vloží text podání a žalobní petit. V posledním kroku vloží uživatel přílohy a vygeneruje PDF dokument, který opatří elektronickým podpisem a následně tlačítkem odeslat na konci dokumentu toto podání odešle soudu, který v návrhu na zahájení řízení označil. Na Obrázku 1 je vyobrazena nabídka možných podání a jsou znázorněny následné kroky, kterými uživatel projde před odesláním.

Obrázek 1: Výběr podání a kroky v prostředí ePodatelny

Zdroj: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/submission/submission-type-new>

¹⁴ Resortní strategie pro rozvoj: eJustice. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2015, s. 57. Dostupné také z: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKewjg2sGombH2AhVP3aQKHdYuBDYQFnoECAwQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2F5-zasedani-rvis-priloha-c-5-ejustice-2020-v-1-0.aspx&usg=AOvVaw2jGg09KDBLwaa-oTXknBkN>

¹⁵ Jak vyplývá z Obrázku 1.

¹⁶ Z důvodu relevance je postup popisován pro možnost občanskoprávní žaloby.

Pokud uživatel zvolí možnost dalšího podání v téže věci, následně z nabídky vybírá, zda jde o podání ke spisové značce, či o opravný prostředek. V prvním případě musí mimo výše uvedených kroků vyplnit také spisovou značku, pod kterou je věc vedena u příslušného soudu, v případě opravného prostředku musí zvolit jeho druh, druh rozhodnutí, proti kterému tento podává, a uvést rozsah a důvod, proč soudní rozhodnutí napadá.¹⁷ Zde spatřuje autorka výhodu zejména v tom, že nabídka druhu opravného prostředku a druhu rozhodnutí je propojena a nelze tedy nikdy zvolit naprosto nekompatibilní možnosti. Tento postup ilustruje Obrázek 2. Pokud by však opravný prostředek podával laik, jevílo by se autorce jako vhodnější nejprve nechat uživatele vybrat druh rozhodnutí, kterým pravděpodobně fyzicky disponuje, a může tedy snadněji vybírat z nabízených možností. Až v závislosti na tom by uživatel vybral druh opravného prostředku.

The screenshot shows a web form for submitting an appeal. At the top, it asks for the 'Spisová značka' (Case number) with a sample '1 ABC 123 / 2000'. Below are four input fields: 'Č. senátu**', 'Označení rejstříku*', 'Běžné číslo*', and 'Ročník*'. A note states: '** Č. senátu je povinné pro všechny rejstříky, pouze v případě EPR je nutno nechat pole prázdné.' Below these is a dropdown menu for 'Druh opravného prostředku*' with a red border and the label '*Povinný údaj.'. Underneath is the 'Napadající' (Appellant) section, including a dropdown for 'Druh rozhodnutí*' (also with a red border and '*Povinný údaj.'), a date picker for 'Ze dne*' (den. měsíc. rok), and a date picker for 'Den doručení' (den. měsíc. rok). Below that is a field for 'Č. j. (Číslo jednací - list, kde se pod danou sp. značkou nachází napadené rozhodnutí)' and another date picker for 'Den doručení'. At the bottom is a large text area for 'Důvod**' with the instruction: 'Zde uveďte, v jakém rozsahu a z jakých důvodů soudní rozhodnutí napadáte, popř. čeho se domáháte (petit)'. A final note reads: '** Pole Důvod je povinné; pouze v případě, že je vybrán Druh opravného prostředku „Odpor“, není nutno pole Důvod vyplňovat.'

Obrázek 2: Výběr opravného prostředku
Zdroj: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/submission/vec-opravny-prostredek>

Stejně jako v případě e-mailové komunikace pochopitelně zůstává povinnou náležitostí touto cestou uskutečněného podání elektronický podpis založený na certifikátu. Ačkoliv je dle resortní strategie Ministerstva spravedlnosti

¹⁷ To je povinné pouze v případě, kdy se jedná o odpor.

z roku 2015 aplikace ePodatelna považována za ne příliš zdařilou,¹⁸ nyní se jeví jako uživatelsky přívětivá a orientace v ní je jednoduchá a přehledná. Požadavkem pro možnost přímého odeslání vygenerovaného podání soudu je instalace bezplatného počítačového programu Adobe Acrobat Reader,¹⁹ bez tohoto programu není možné dokument odeslat přímo soudu.²⁰ Pokud uživatel tento program nemá, může dokument odeslat datovou schránkou, nebo elektronicky podepsaný e-mailem. Jak už ale bylo zmíněno výše, zasílání podání e-mailem není příliš vhodné. Pokud dojde k úspěšnému doručení podání prostřednictvím ePodatelny, obdrží odesílatel potvrzující e-mail, v opačném případě je nutno podání považovat za nedoručené.²¹ Dle názoru autorky aplikace nepřináší kromě možnosti přímého odeslání dokumentu žádnou větší přidanou hodnotu oproti jiným způsobům písemné komunikace se soudy. Nabízelo by se například přidat vzory nejčastějších podání s průvodním informativním textem, které by mohl uživatel doplnit dle potřeby. Další přínosnou součástí formuláře by mohlo být pole pro výpočet pro náhradu nákladů řízení.

1.1.4 Komunikace prostřednictvím elektronických formulářů

Určitá podání lze zasílat soudu výhradně na předepsaných elektronických formulářích. Jedná se o návrh na vydání EPR, některá podání pro insolvenční řízení, podání určená pro obchodní rejstřík, sbírky listin, nadační rejstřík, rejstřík o.p.s., rejstřík SVJ a také pro podání určena výhradně pro soudní exekutory a notáře.²² Tyto formuláře lze vyplňovat přímo v prohlížeči, a to pokud uživatel disponuje prohlížečem Internet Explorer 11, v opačném případě si uživatel musí příslušný formulář stáhnout a otevřít v počítačovém programu Acrobat Reader.

---

18 Resortní strategie pro rozvoj: eJustice. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2015, s. 58. Dostupné také z:

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjg2sGombH2AhVP3aQKHdYuBDYQFnoECAwQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2F5-zasedani-rvis-priloha-c-5-ejustice-2020-v-1-0.aspx&usg=AOvVaw2jGg09KDBLwaa-oTXknBkN>

19 K bezplatnému stažení dostupný na: <https://get.adobe.com/uk/reader/>

20 Uživatelská příručka: APLIKACE EPODATELNA - WEBOVÁ ČÁST APLIKACE. CCA Group, s. 4. Dostupné také z: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjLofuM77P2AhUJ76QKHOLDUEQFnoECA0QAQ&url=https%3A%2F%2Fepodatelna.justice.cz%2FePodatelna%2Fapi%2Fdocument%2FUSER_GUIDE&usg=AOvVaw2Z7v0l8uK39KYBpGKyyM8J

21 tamtéž

22 Informace - příjem podání v elektronické podobě soudy. Justice.cz [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2020 [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/info-el-podani>

Bez tohoto programu formulář nelze vyplnit a odeslat.²³ Všechny dostupné formuláře obsahují interaktivní pole a zaškrťovací políčka. To umožňuje jednodušší orientaci ve formuláři a vyplnění polí relevantních pro podání. Zároveň je před podepsáním formuláře uznávaným elektronickým podpisem uživatel upozorněn na případná opomenutá pole. Dokud nedojde k jejich vyplnění, dokument není možné elektronicky podepsat. Formulář lze následně jednoduše zaslat příslušnému soudu kliknutím na tlačítko odeslat. K některým z výše zmíněným formulářům je uživatelům poskytnut i návod k jejich vyplnění.²⁴ Vzhledem k množství formulářů a jejich rozmanitosti vybrala autorka k podrobnějšímu rozebrání návrh na vydání EPR jako formulář využitelný nejširším okruhem osob.

Elektronický platební rozkaz byl do OSŘ včleněn novelou provedenou zákonem č. 123/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Ten vešel v účinnost 1. 7. 2008, kdy byl v souladu s ustanovením § 174a odst. 1 umožněn i dálkový přístup k formuláři. Důvodová zpráva jako výhody uvádí zejména zrychlení komunikace se soudy, zrychlení rozhodnutí soudu, snížení nákladů a možnost sledovat průběh řízení elektronicky. Za příklad úspěšného začlenění EPR do právních předpisů dává Rakousko a Německo.²⁵ Následně byl tento institut novelizován zákonem č. 218/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Novela zavedla postup v případě, kdy má EPR nedostatky, kvůli nimž nelze v řízení pokračovat. Podstatné rozšíření § 174a OSŘ přinesla novela provedená zákonem č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Novela rozšířila náležitosti návrhu na vydání EPR, stanovila případy, kdy tento nelze vydat a přidala institut odporu proti EPR. Odpor lze taktéž podat elektronicky a je veřejně přístupný.²⁶ Poslední novela vztahující se k EPR byla provedena zákonem č. 298/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, zákon č. 106/1999 Sb.,

---

23 Formuláře ke stažení. Justice.cz [online]. [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/form>

24 tamtéž

25 Viz Důvodová zpráva k zákonu č. 123/2008 Sb.

26 Viz § 174a odst. 6 OSŘ.

o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který vešel v účinnost 2. 8. 2021. Tato novela byla reakcí na nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014 ze dne 23. 7. 2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, označované jako eIDAS. Pro EPR tato novela znamenala v ustanovení § 174a odst. 1, větě první změnu textu z „*Je-li návrh podán na elektronickém formuláři podepsaném zaručeným elektronickým podpisem a nepřevyšuje-li peněžité plnění požadované žalobcem částku 1 000 000 Kč, soud může vydat na návrh žalobce elektronický platební rozkaz.*“ na „*Je-li návrh podán na elektronickém formuláři podepsaném žalobcem a nepřevyšuje-li peněžité plnění požadované žalobcem částku 1 000 000 Kč, soud může vydat na návrh žalobce elektronický platební rozkaz.*“ Text byl stejným způsobem změněn i v odst. 6. Důvodová zpráva zde chybně k § 174 OSŘ, místo § 174a OSŘ uvádí, že:

*„Z daného ustanovení bude i po této změně zřejmé, že odpor musí být podepsán, v případě použití technologie elektronického podpisu bude konkrétní typ elektronického podpisu, vyplývat z § 6 odst. 1 zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce.“*²⁷ Pro úplnost uvádí autorka znění § 6 odst. 1 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce: „*K podepisování elektronickým podpisem lze použít pouze uznávaný elektronický podpis, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se činí úkon vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti.*“ Je otázkou, zda byla taková změna § 174a OSŘ potřebná, když je uznávaný elektronický podpis nadále vyžadován a neodborná veřejnost se tedy tuto informaci zásadní pro podání návrhu na EPR ze zákona kvůli této novele nedozví. Je otázkou, zda takový postup zákonodárce koresponduje s požadavkem na srozumitelnost práva a právní jistotu.

Stejně jako zákonná úprava se postupem času vyvíjel i samotný formulář pro podání návrhu na vydání EPR. V současnosti je dostupná verze 33-d, která

---

²⁷ Viz Důvodová zpráva k zákonu č. 298/2016 Sb.

byla zpřístupněna 9. 2. 2022²⁸ a kterou si lze prohlédnout na Obrázku 3 a 4 na následujících stranách.

EPR je přehledně rozdělen na body A-H a nabízí pole, kde uživatel vybírá z nabízených možností, pole s prostorem pro individuální vyplnění a taktéž zaškrtačací políčka, která formulář individualizují například dle toho, zda návrh podává fyzická či právnická osoba nebo dle nároku, který žalobce požaduje. Povinná pole mají červená ohraničení. K vyplnění formuláře je také dostupný podrobný návod, který uživatele provede celým formulářem.²⁹ Před podepsáním uznávaným elektronickým podpisem proběhne kontrola, stejně jako u podání přes ePodatelnu. Kontrola spočívá v ověření, zda jsou vyplněna všechna povinná pole, až poté je možno formulář podepsat a odeslat příslušnému soudu.

Výhodou komunikace přes formulář pro vydání EPR je i možnost podat proti němu elektronickou cestou i odpor, a to dle ustanovení § 174a odst. 6 OSŘ. Formulář pro podání odporu lze najít taktéž na stránkách ePodatelny. Odpor se generuje v aplikaci InfoDokument, kde musí uživatel nejprve zadat specifický identifikátor a spisovou značku EPR.³⁰ Stejně jako samotný návrh na vydání EPR musí být i odpor proti němu na základě ustanovení § 174a odst. 6 OSŘ podepsán uznávaným elektronickým podpisem. Celý spis o návrhu na vydání EPR se vede pouze v elektronické podobě.³¹ Stejně jako u webové aplikace ePodatelna je v případě úspěšného doručení podání uživateli zaslán potvrzující e-mail. Pokud uživatel potvrzení neobdrží, doporučuje návod k návrhu na podání EPR kontaktovat podporu, která doporučí další postup.³²

---

28 Formuláře ke stažení. Justice.cz [online]. [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/form>

29 NÁVOD NA VYPLŇOVÁNÍ FORMULÁŘE PRO PODÁNÍ NÁVRHU NA VYDÁNÍ ELEKTRONICKÉHO PLATEBNÍHO ROZKAZU (EPR). Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2020. Dostupné také z: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/api/form/EPR/EPR/GUIDE>

30 Ověřování dokumentů. Justice.cz [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2020 [cit. 2022-03-15]. Dostupné z: <https://infodokument.justice.cz>

31 ŠÍNOVÁ, Renata a kol. Civilní proces: Obecná část a sporné řízení. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020, s. 253. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-787-3.

32 NÁVOD NA VYPLŇOVÁNÍ FORMULÁŘE PRO PODÁNÍ NÁVRHU NA VYDÁNÍ ELEKTRONICKÉHO PLATEBNÍHO ROZKAZU (EPR). Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2020. Dostupné také z: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/api/form/EPR/EPR/GUIDE>

Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu		
A) Soud, kterému je návrh určen		
Soud	<input type="text"/>	▼
Odůvodnění místní příslušnosti	<input type="text"/>	▼
B) Účastníci a jejich zástupci - ŽALOBCE		
Zalobce - A	☐ Fyzická osoba ☐ Fyzická podnikající ☐ Právnícká osoba	+ -
B) Účastníci a jejich zástupci - ŽALOVANÝ		
Zalovaný - 1	☐ Fyzická osoba ☐ Fyzická podnikající ☐ Právnícká osoba	+ -
C) Předmět - právo na zaplacení peněžité částky		
NÁROK - 1	☐ Pohledávka (jistina) ☐ Úrok/poplatek z prodlení ☐ Náklady spojené s uplatněním pohledávky	+ -
Skutečnosti významné pro rozhodnutí		
Skutečnosti, z nichž vyplývá uplatněné právo na zaplacení pohledávky, úroků/poplateků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky (skutková tvrzení a označení důkazů)		
<input type="text" value="efjj"/>		
Částečná rekapitulace		
Celková hodnota pohledávky bez příslušenství	<input type="text"/>	<input type="text"/>
D) Náhrada nákladů řízení		
Vzdávám se práva na náhradu nákladů řízení ☐ ano ☒ ne		
Výzva podle § 142a o.s.f. byla zaslána ☐ ano ☒ ne		
Na náhradě nákladů řízení požadují:		
Soudní poplatek *	<input type="text"/>	Kč
* Uvedená výše soudního poplatku je pouze informativní a nemusí odpovídat výši soudního poplatku vyměřeného soudem.		
Odměna právního zástupce	za 1 úkon právní služby <input type="text"/>	Kč
	zvolený úkon právní služby	<input type="text"/> ▼ + -
Paušální náhrady	počet <input type="text"/> po 300 ▼ Kč celkem <input type="text"/>	Kč
Náklady jiné	<input type="text"/>	Kč
Náklady celkem	0	Kč
Jsem plátcem DPH	☐ ano ☒ ne	
E) Soudní poplatek		
Osvobození od soudních poplatků ☒ ne ☐ ano		
Zalobce žádá o sdělení čísla účtu a variabilního symbolu k zaplacení soudního poplatku		
F) Bankovní údaje		
Účet	Variabilní symbol	Specifický symbol

Obrázek 3: Elektronický platební rozkaz, strana 1

Zdroj: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/api/form/EPR/EPR/PDF>

Údaje pro zaplacení žalované částky	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Údaje pro zaplacení nákladů řízení	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Údaje pro vrácení soudního poplatku	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Vlastníkem účtu pro vrácení soudního poplatku je	☒ žalobce ☐ právní zástupce		

G) Petit Generuj petit

H) Přílohy Vložit přílohy

Souhlasím s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání dle § 115a o.s.ř.   ano   ne

Zádám o potvrzení přijetí návrhu na elektronickou adresu

Elektronický podpis*

* Uznávaným elektronickým podpisem se rozumí zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo kvalifikovaný elektronický podpis.

Identifikátor návrhu (GUID)

Obrázek 4: Elektronický platební rozkaz, strana 2

Zdroj: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/api/form/EPR/EPR/PDF>

1.1.5 Komunikace prostřednictvím datové schránky

Institut datových schránek je upraven zákonem č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi, který nabyt účinnosti dne 1. 7. 2009. Dle § 2 odst. 1 tohoto zákona rozumíme datovou schránkou elektronické uložení, které slouží k doručování orgány veřejné moci, provádění úkonů vůči veřejné moci a dodávání dokumentů FO, podnikajících FO a PO. Jejím zřizovatelem je dle odst. 2 Ministerstvo vnitra. Provozovatelem je Česká pošta, s.p.³³ Spolu s nabytím účinnosti tohoto zákona byl spuštěn i Informační systém datových schránek (ISDS).³⁴ Výše zmíněný zákon v ustanoveních § 3, 4 a 5 stanovuje podmínky pro zřízení datové schránky jednotlivým osobám. FO, podnikající FO i PO mají nárok na zřízení jedné datové schránky. Dle § 5 odst. 1 je v případě PO zřízených zákonem či zapsaných v obchodním rejstříku datová schránka zřizována automaticky. Dle Hrdličky byl tento postup při zavádění datových schránek nevhodný a kloní se spíše k jejich zřizování na základě dobrovolnosti. Autoritativní zřízení datové schránky může dle jeho názoru vést

³³ Provozní řád informačního systému datových schránek (ISDS). Datové schránky [online]. Ministerstvo vnitra, 2022, 1. 3. 2022 [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: https://www.datoveschranky.info/documents/5905891/0/provozni_rad_isds.pdf

³⁴ O datových schránkách: Základní informace. Datové schránky [online]. Ministerstvo vnitra, 2019 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/o-datovych-schrankach/zakladni-informace>

k problémům, navíc pravděpodobně nebude zcela využít jejich potenciál.³⁵ Před přijetím zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby ze dne 11. 12. 2019, vyvstávaly obavy, že budou na základě tohoto zákona nuceny využívat datovou schránku i nepodnikající FO.^{36,37} Finální znění zákona však v ustanovení § 14 odst. 2 stanoví, že: „*Nepodnikající fyzické osoby nemohou být nuceny využívat digitální služby nebo činit digitální úkony podle tohoto zákona.*“

Dle § 5 odst. 2 může PO neuvedená v odst. 1 o zřízení datové schránky zažádat. Obdobné platí i pro orgány veřejné moci, u nichž se způsob zřízení datové schránky řídí § 6. Na rozdíl od osob uvedených v § 3, 4 a 5 může orgán veřejné moci zažádat o zřízení více datových schránek.

Hrdlička konstatuje, že zákon jako prioritní způsob pro doručování soudem, nedojde-li k doručení při jednání či jiném soudním úkonu, preferuje právě datovou schránku,³⁸ což vyplývá z ustanovení § 45 odst. 2 OSŘ:

„Nedošlo-li k doručení písemnosti podle odstavce 1, doručí ji soud prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Není-li možné doručit písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, soud ji doručí na žádost adresáta na jinou adresu nebo na elektronickou adresu.“

Naopak účastník má, jak lze vyvodit z ustanovení § 42 OSŘ, možnost vybrat si jeden ze zde stanovených způsobů³⁹ dle svých osobních preferencí.⁴⁰ V případě zaslání podání datovou schránkou pak ustanovení § 42 odst. 3 OSŘ účastníkovi odpouští nutnost předložit originál podání, jak je stanoveno v odst. 2 stejného paragrafu. Dle ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi, má v případě úkonů provedených vůči orgánům veřejné moci prostřednictvím datové schránky osobami stanovenými v § 8 odst. 1 až 4 takový úkon stejné účinky jako v případě,

---

35 HRDLIČKA, Miroslav. 4.c.ii.1 Současný stav v oblasti elektronického doručování. LAVICKÝ, Petr a kol. Moderní civilní proces. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 93. ISBN 978-80-210-7601-3.

36 Nová pravidla pro zřizování datových schránek. Právní prostor [online]. ATLAS CONSULTING spol., 23. 6. 2021 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/nova-pravidla-pro-zrizovani-datovych-schranek>

37 KORBEL, František, Dalibor KOVÁŘ, Pavel AMLER a Zdeněk ZAJÍČEK. § 14 Přejícná a závěrečná ustanovení: I. Nepodnikající fyzické osoby (K odstavci 1). ZAJÍČEK, Zdeněk, František KORBEL, Dalibor KOVÁŘ, Pavel AMLER, Josef DONÁT, Jan TOMÍŠEK a David ORŠULÍK. Zákon o právu na digitální služby: komentář [online]. V Praze: C.H. Beck, 2021, s. 145-154 [cit. 2022-03-28]. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-822-1. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgfpwe2zygexhgys7giydemc7gezf64dggge2a>

38 tamtéž, s. 93

39 Písemné podání v listinné či elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě nebo telefaxem.

40 tamtéž, s. 93

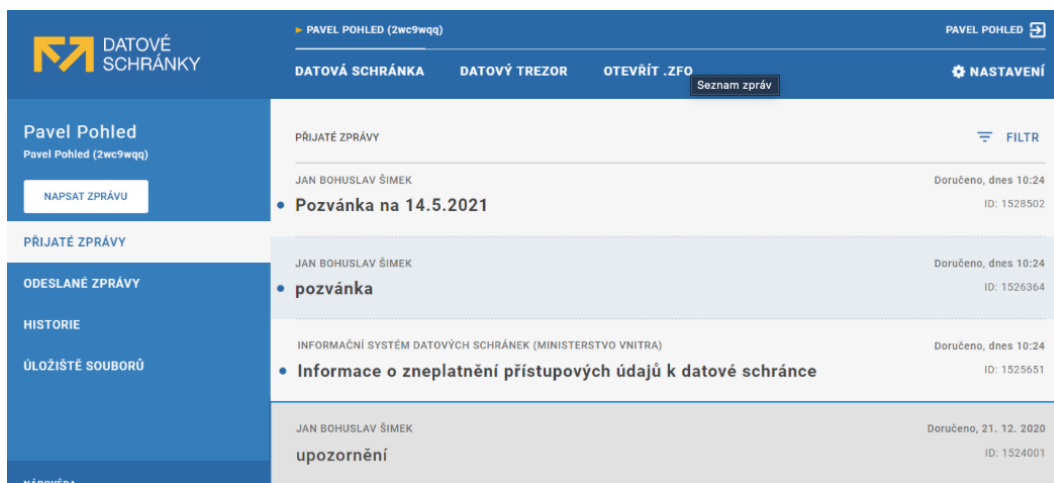
kdy by uživatel učinil tento úkon písemně a podepsal. Existuje zde však výhrada, kdy jiný předpis stanoví odlišný postup v případě společného úkonu více osob. V některých případech tedy již není třeba podání opatřovat podpisem, což autorka vnímá jako pozitivní. Dalším pozitivem pro uživatele je také fakt, že zaslání datových zpráv prostřednictvím datové schránky orgánům veřejné moci je bezplatné. V případě, kdy mezi sebou prostřednictvím datové schránky komunikují FO, podnikající FO a PO, náleží dle ustanovení § 18a odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi, provozovateli odměna. V období, kdy došlo v reakci na onemocnění COVID-19 k vyhlášení nouzového stavu, bylo umožněno bezplatně zasílat prostřednictvím datové schránky všechny datové zprávy.⁴¹ Doručování je taktéž upraveno ustanovením § 18a výše zmíněného zákona, a to v odst. 2 a 3, když dle odst. 2 je zpráva doručena okamžikem, kdy se uživatel přihlásí do datové schránky. V případě, že se uživatel nepřihlásí do datové schránky ve lhůtě ode dne, kdy byla zpráva do datové schránky dodána, dokument je považován dle odst. 3 za doručený posledním dnem této lhůty. Doba uložení datových zpráv je stanovena v § 6 vyhlášky č. 194/2009 SB., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek.

Do datové schránky se může uživatel přihlásit službou EIDENTITA OBČANA, pomocí uživatelského jména a hesla, mobilním klíčem, pomocí SMS, certifikátu nebo bezpečnostním kódem.⁴² Na Obrázku 5 na následující straně je vyobrazeno prostředí datové schránky po přihlášení.

---

41 DLUBALOVÁ, Klára. Poštovní datové zprávy jsou po dobu nouzového stavu opět zdarma [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/postovni-datove-zpravy-jsou-po-dobu-nouzoveho-stavu-opet-zdarma.aspx>

42 Náповěda: 1. Přihlašování do systému datových schránek. Datové schránky [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://www.mojedatovaschranka.cz/static/ISDS/help/page1.html#1>

Obrázek 5: Prostředí datové schránky

Zdroj: <https://www.mojedatovaschranka.cz/static/ISDS/help/page3.html>

Pokud chce uživatel učinit podání k soudu, nejprve klikne na pole pro napsání zprávy. Následně vybere adresáta zprávy, a to buď tak, že v příslušném okně vyplní ID datové schránky adresáta, či jeho jméno, název aj. a poté vybere z nabízených možností. Následně odesílatel vyplňuje náležitosti datové zprávy (Obrázek 6). V případě podání určeného soudu vyplní zejména předmět, číslo jednací či spisovou značku, pokud jsou přiděleny a případně, zda je podání určeno k rukám konkrétní osoby.

Obrázek 6: Náležitosti datové zprávy

Zdroj: <https://www.mojedatovaschranka.cz/static/ISDS/help/page4.html#4>

V dalším kroku může uživatel vložit text do textového pole či nahrát přílohy, které chce soudu odeslat. Nevýhodou je v tomto ohledu omezení

maximální kapacity pro přílohy na 20 MB. Přílohy musí být ve formátu, který stanovuje příloha vyhlášky č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek. Po vyplnění všech náležitostí a nahrání zamýšlených příloh lze zprávu odeslat. Následně je uživatel informován o tom, zda byla zpráva odeslána a v případě potřeby může vytisknout potvrzení o odeslání. V případě doručení zprávy si pak může uživatel uložit či vytisknout i doručenkou.⁴³

Datová schránka je pohodlným a bezplatným prostředkem pro komunikaci s orgány veřejné moci, tedy i soudy. Uživatel k ní má přístup odkudkoli, kde je možné připojení k internetové síti, a není tak při přijímání či odesílání písemností vázán otvírací dobou pošty či úředními hodinami soudu. Komunikace prostřednictvím datové schránky je také hospodárnější, neboť odpadá platby za poštovní služby a v případě, kdy mají dokumenty pouze elektronickou formu i za tisk, papír i další kancelářské potřeby. Pokud má jakákoliv osoba zřízenou datovou schránku, musí pamatovat na to, že soud bude primárně doručovat jejím prostřednictvím dle ustanovení § 45 odst. 2 OSŘ. Uživatele může tedy v případě, že by opomenul datovou schránku kontrolovat, čekat nepříjemné překvapení v podobě fikce doručení.

---

43 Náповěda: 5. Odeslané datové zprávy. Datové schránky [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://www.mojedatovaschranka.cz/static/ISDS/help/page5.html#5>

1.1.6 Videokonference

Mimo telefonické komunikace je společným jmenovatelem prostředků elektronické komunikace, kterými se autorka zabývala v přechozích podkapitolách, jejich písemná forma. Společným jmenovatelem všech je pak jejich uplatnění pouze mimo jednání. Naopak videokonference je prostředek, který se uplatňuje v průběhu jednání⁴⁴ i mimo něj, a to například v případě provádění důkazů dle § 122 odst. 2 OSŘ. Videokonferencí rozumíme technické zařízení pro přenos obrazu a zvuku, které umožňuje oboustrannou komunikaci z více různých míst současně.⁴⁵ Možnost budoucího uplatnění videokonference u soudů předvídal profesor Susskind již v roce 1996.⁴⁶

Na úrovni EU je pro rozvoj videokonference směrodatný Akční plán pro evropskou e-justici na období let 2019-2023, který uvádí jako jeden ze svých cílů vypracování nástrojů pro bezprostřední komunikaci mezi občany, právníky a justičními orgány při přeshraničních stycích. Jedním z probíhajících projektů je videokonference, zejména její zlepšování, výměna informací, postupů a technologií pro její konání. Příspěvkem členských států by pak mělo být poskytnutí vybavení soudům pro jejich konání.⁴⁷ Tento plán navazuje na přechozí Víceletý akční plán na rok 2014-2018, který hovoří o rozšíření videokonferencí, zejména v přeshraničních věcech.⁴⁸ Mezi právní předpisy EU upravující videokonferenci v občanských věcech patří Nařízení Rady č. 1206/2001 ze dne 28. 5. 2001, o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech. Dle ustanovení čl. 10 odst. 4 může dožadující soud požádat, aby bylo dokazování provedeno prostřednictvím videokonference, čl. 17 odst. 4 tohoto nařízení stanoví, že v případě přímého dokazování: „*Ústřední orgán nebo příslušný orgán podpoří použití komunikačních technologií, například videokonference nebo telefonní konference.*“ Ze znění tohoto ustanovení je tedy patrné, že užití tohoto způsobu komunikace je žádoucí. Dalším takovým předpisem je i Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 861/2007 ze dne

---

44 Viz §102a odst. 1 OSŘ

45 PŘIDAL, Ondřej. § 102a Využití videokonferenčního zařízení. SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jirí LEVÝ, Jirí DOLEŽÍLEK a kol. Občanský soudní řád: komentář. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021, s. 511-513. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-828-3.

46 SUSSKIND, Richard. The Future of Law: Facing the Challenges of Information Technology. New York: Oxford University Press, 1996, s. xxxii. ISBN 0-19-826007-5.

47 Akční plán v oblasti evropské e-justice na období let 2019–2023 (Úř. věst. C 96, 13. 3. 2019, s.21).

48 Víceletý akční plán v oblasti evropské e-justice na období let 2014–2018 (Úř. věst. C 182, 14. 6. 2014, s. 4)

11. 7. 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích. Čl. 8 umožňuje vést celé jednání prostřednictvím videokonference, v čl. 9 odst. 2 pak připouští možnost soudu uskutečnit dokazování skrze videokonferenci.

V OSŘ se videokonference poprvé objevuje po novelizaci provedené zákonem č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ten nabyt účinnosti 1. 1. 2013 a včlenil do ustanovení § 122 OSŘ možnost provedení důkazu pomocí technického zařízení přenášejícího obraz a zvuk. Další novela OSŘ byla provedena zákonem č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony s účinností od 30. 9. 2017. Ta doplnila § 39 odst. 2 slovy: „*nebo je soud provede s využitím technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku (dále jen „videokonferenční zařízení“)*“, a zařadila nový § 102a, jehož úkolem je úprava využití videokonferenčního zařízení civilním soudem.⁴⁹ Zároveň v § 122 nahradila termín *technické zařízení pro přenos obrazu a zvuku* termínem *videokonference*. Využití videokonference je tedy v současnosti vymezeno ustanoveními § 39, § 102a a § 122 odst. 2 OSŘ. Ustanovení § 102a odst. 1 OSŘ hovoří i o možnosti zprostředkovat přítomnost účastníka s pomocí videokonference. Další rozvoj elektronizace justice v tomto ohledu podporuje i Věcný záměr ČRS, neboť tím lze dosáhnout levného, jednoduchého a rychlého řízení, jehož výsledkem je spravedlivé a věcně správné rozhodnutí.⁵⁰ Nutno podotknout, že v trestním řízení se s tímto institutem setkáváme již od 1. 1. 2012, kdy ho do TŘ včlenila novela provedená zákonem č. 459/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. V současné době je institut videokonference v civilním soudnictví využíván toliko doplňkově, a to například v případě potřeby provedení důkazu výsledkem, či v případě, kdy se účastník nemůže osobně dostavit k příslušnému soudu. O tom, zda je využití videokonference v konkrétním případě účelné, rozhoduje soud. Ten k uvážení

---

49 JIRSA, Jaromír. Komentář k § 102a. JIRSA, Jaromír a kol. Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1. 3. 2019. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 140. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-369-5.

50 DOBROVOLNÁ, Eva, Bohumil DVOŘÁK, Petr LAVICKÝ, Zdeněk PULKRÁBEK a Alena WINTEROVÁ. Věcný záměr civilního řádu soudního. Finální znění 2. verze. Dostupné také z: https://www.justice.cz/documents/12681/2549255/Věcný+záměr+ČRS_fináln%C3%AD+verze+druhého+zněn%C3%AD.pdf/07b8f62a-d63e-4106-baef-11c4c6d57926

přistoupí buď na základě návrhu účastníka, či ex officio.⁵¹ Nejvyšší soud jako hlediska, na základě kterých by měl soud zvažovat užití videokonference, označuje nákladnost, obtížnost a taktéž nemožnost provést důkaz před procesním soudem.⁵² Jirsa uvádí jako skutečnosti, ke kterým by měl soud zejména přihlídnout, věk a zdravotní stav vyslychané osoby, kritérium výtěžnosti důkazů a časové hledisko, tedy zda je videokonference rychlejší substitucí dožádání.⁵³ Do uvážení soudu, zda institut videokonference využít, by neměl vstupovat například fakt, že soud není dostatečně vybaven či že je soudce konzervativní a nechová přílišnou náklonnost k moderním technologiím.⁵⁴ I přesto například tehdejší místopředseda Městského soudu v Praze připustil, že jsou někteří soudci k užití videokonference zdrženliví.⁵⁵ Konečné rozhodnutí soudu, zda konferenci připustí či nikoliv, je nenapadnutelné, neboť se jím pouze upravuje vedení řízení, jak stanoveno v ustanovení § 202 odst. 1 písm. a) OSŘ. Pokud tedy účastník skutečně vnímá videokonferenci jako potřebnou a nenahraditelnou, nezbyvá mu než soudce přesvědčit svou argumentací. Nepochybně ale existují i případy, kdy je videokonference institutem nevhodným. Příkladem může být rozsudek ESLP *Grigoryevskikh proti Rusku*, 9. 4. 2009, stížnost č. 22/03 nebo *Timergaliyev proti Rusku*, 14. 10. 2008, stížnost č. 40631/02. V obou případech měli stěžovatelé potíže se sluchem a tím byla ztížena jejich schopnost se v řízení přes videokonferenci orientovat. ESLP konstatoval, že pokud stěžovatel takovou okolnost prokáže, neměla by být videokonference využita, pokud nejsou zajištěny takové prostředky a instituty,⁵⁶ aby bylo dodrženo právo na spravedlivý proces dle čl. 6 odst. 1 EÚLP. V obou výše zmíněných rozhodnutích se sice jednalo o trestní věci, argumentaci v soudu lze však dle názoru autorky aplikovat i na občanské soudní řízení. Patrně by nebylo vhodné užít videokonferenci ani tam, kde vyslychaná osoba trpí vadou řeči a ostatní účastníci by mohli mít potíže skrze videokonferenční zařízení této osobě rozumět.

---

51 JIRSA, Jaromír. Komentář k § 102a. JIRSA, Jaromír a kol. Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1. 3. 2019. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 140. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-369-5.

52 Rozsudek NS ČR ze dne 31. 1. 2019, sp. zn. 21 Cdo 4132/2018

53 JIRSA, Jaromír. Komentář k § 102a. JIRSA, Jaromír a kol. Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1. 3. 2019. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 140. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-369-5.

54 tamtéž

55 Část pražských soudců se k videokonferencím zatím staví zdrženlivě. Česká justice [online]. Media Network, 8. 8. 2017 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2017/08/cast-prazskych-soudcu-se-k-videokonferencim-zatim-stavi-zdrzenlive/>

56 Například poskytnutí naslouchátka či dostatečné právní pomoci.

Podrobnější postup pro užívání technických prostředků, které zaznamenávají obraz a zvuk, zavádí pro civilní i trestní řízení Instrukce Ministerstva spravedlnosti, č.j. 505/2001-Org, kterou se vydává vnitřní kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy, ve znění účinném od 12. 9. 2018. Ustanovení § 10a odst. 2 konstatuje možnost užití videokonferenčního zařízení na základě zákona tam, kde to povaha úkonů umožňuje. Následně je v § 11a odst. 1 a 2 upraven proces žádosti o součinnost při provádění videokonference. Soud musí druhou stranu⁵⁷ o součinnost žádat písemně. Dle ustanovení odst. 2 musí soud uvést, kdo je pověřen ověřením totožnosti osoby, které se úkon týká. Ověřující osoba musí být v průběhu prováděného úkonu na stejném místě jako ten, koho se úkon týká. K úkonu prováděným prostřednictvím videokonference vždy předvolá dotčenou osobu soud, jak je stanoveno v odst. 3. Další odstavce upravuje rozhodování o svědečném a jeho vyplácení. To je svěřeno do pravomoci soudu. Odst. 5 upravuje uchování a archivaci obrazového a zvukového záznamu. Odst. 6 stanoví, že pokud je úkon prováděn prostřednictvím videokonference, je toto zaznamenáno do protokolu, pokud je sepisován. Odst. 7 pak umožňuje přiměřeně uplatnit na ustanovení o součinnosti při provádění videokonference ustanovení o dožádání.

Pro pohodlné využívání videokonference je důležité, aby byly soudy pro její konání dobře vybaveny. K tomu přispěl již zrealizovaný projekt Ministerstva spravedlnosti „Zavedení videokonferencí v resortu justice“. Projektu přecházela Studie proveditelnosti a Studie nákladů a přínosů zavedení videokonference, která vyhodnotila projekt jako potřebný, proveditelný a trvale udržitelný. Na základě tohoto projektu bylo mezi 140 organizačních složek státu⁵⁸ rozděleno 169 videokonferenčních zařízení. V rámci projektu byla navázána spolupráce i s dalšími institucemi, které videokonferenci ke své činnosti využívají, jednalo se například o zdravotnická a psychiatrická zařízení. Výhodou pořízení videokonferenčních zařízení je i jejich další využití, například k zaznamenávání a následné archivaci přenosů nebo dodatečná služba rezervace videokonferenčních zařízení.⁵⁹

---

57 Tou může být dle § 11a odst. 1 rozebírané instrukce orgán veřejné moci, či zdravotnické zařízení.

58 Jednalo se o všechny úrovně soudů, státní zastupitelství, Vězeňskou službu ČR, věznice a Ministerstvo spravedlnosti.

59 ODDĚLENÍ 5804 (ODBOR 58). Zavedení videokonferencí v resortu justice [online]. 17. 1. 2020 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.eeagrants.cz/cs/priklady-dobre-praxe/2020/zavedeni-videokonferenci-v-resortu-justi-3018>

Ačkoliv je dle písemné zprávy o projektu eJUSTICE projekt videokonference zcela dokončen,⁶⁰ dle vyjádření některých soudců, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, jež je součástí této diplomové práce, je často problematické zajistit pro jednání místnost, kde se videokonferenční nařízení nachází. Ne na všech soudech je videokonference užívána i v občanskoprávních věcech, ačkoliv soud vybaven je.⁶¹ Přestože již každý soud videokonferenčním zařízením disponuje,⁶² nelze bez rozmyslu konstatovat, že je vybavení dostatečné a projekt byl opravdu zcela dokončen. Dalším krokem v tomto směru by mohlo být zavedení možnosti užití videokonference v rámci celého řízení. Této možnosti se autorka konkrétně věnuje v následující kapitole.

---

60 eJUSTICE- Písemná zpráva. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=153008>

61 Viz Příloha č.2 Odpověď Obvodního soudu pro Prahu 7, s. 79.

62 KLIČKA, Jan a Lenka KRÁLOVÁ. Všechny soudy už mají kamery. Počty výsledků na dálku rostou Zdroj: https://www.denik.cz/z_domova/vsechny-soudy-uz-maji-kamery-pocty-vyslechu-na-dalku-rostou-20170728.html [online]. Deník.cz, 29. 7. 2017 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/vsechny-soudy-uz-maji-kamery-pocty-vyslechu-na-dalku-rostou-20170728.html

2 Širší uplatnění videokonference v civilním procesu

Dle Susskinda stojí před soudnictvím několik výzev. Měla by být udržena dosavadní úroveň soudů i přes jejich omezení způsobené mimořádnými událostmi, s tím souvisí i potřeba vypořádat se s řízeními, která se z důvodu pandemie protahují. V neposlední řadě pak uvádí problematiku přístupu občanů k soudu.⁶³ Se všemi těmito výzvami by se mělo soudnictví vypořádat tak, aby nebyly porušovány základní zásady řízení a nedocházelo k porušování práva na spravedlivý proces. Ačkoliv takto rozšířené jednání pomocí videokonference není užíváno plošně, Vrchní soud má již jedno takové jednání zcela v online prostředí za sebou.⁶⁴ Názory na možnost širšího uplatnění videokonference při soudním jednání se liší. Názorová platforma Rozumné právo vnímá online soudní jednání jako přínosná a uplatnitelná i mimo pandemii virového onemocnění COVID-19. Platforma zároveň uvádí výhody videokonference a doporučení pro rozšíření užití videokonference v občanském soudním řízení a správním soudnictví. Mezi výhody řadí zvýšení efektivity justice a motivace účastníků k účasti na jednání.⁶⁵ Její doporučení se týkají technického vybavení soudů, možné právní úpravy videokonferencí a přípravy zaměstnanců soudu k provozu videokonferenčních zařízení a programů.⁶⁶ Naopak někteří se k možnosti online jednání staví spíše negativně.⁶⁷ V této kapitole své diplomové práce se autorka zaměřuje na soulad institutu videokonference v jeho rozšířené podobě se zásadami civilního procesu a identifikaci rizik širšího uplatnění videokonference při soudním jednání.

2.1 Videokonference a zásady občanského soudního řízení

Zásady občanského soudního řízení, ostatně jakož i zásady jiných právních předpisů a odvětví, jsou základním institutem, který má kruciólní význam při

---

63 SUSSKIND, Richard. The Future of Courts. The Practice [online]. Harvard Law School Center on the Legal Profession, 2020, 2020(6). [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://thepractice.law.harvard.edu/article/the-future-of-courts/>

64 První jednání Vrchního soudu v Praze pouze ON-LINE !. 2020. Dostupné také z: <https://www.justice.cz/documents/14009/2211486/Prvn%C3%AD+on-line+jedn%C3%AD+na+VS.pdf/e1a39da7-77ff-44cf-b4f6-f1b3c32a1458>

65 Zejména pokud jde o účastníky zahraniční.

66 Rozumné právo: Online soudní jednání jsou přínosná i po skončení pandemie [online]. Rozumné právo, 30. 9. 2021 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://www.rozumne-pravo.cz/cz/stanoviska/on-line-soudni-jednani-jsou-prinosna-i-po-skonceni-pandemie/>

67 Srov. BERNATÍK, Lubor. Poznámka k článku „Příprava online soudních jednání za účasti zástupců ČAK je v plném proudu“. Advokátní online deník [online]. Česká advokátní komora, 26. 4. 2021 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/04/26/poznamka-k-clanku-priprava-online-soudnich-jednani-za-ucasti-zastupcu-cak-je-v-plnem-proudu/>

tvorbě, interpretaci i aplikaci právních norem. Tyto zásady (nebo taktéž principy) odpovídají právu na spravedlivý proces.⁶⁸ Dle judikatury ESLP využití videokonference k úkonům v řízení v zásadě neodporuje právu na spravedlivý proces. Užití takových prostředků ale musí mít legitimní cíl a musí být splněny základní požadavky pro dodržení práva na spravedlivý proces dle Čl. 6 EÚLP.⁶⁹ Ačkoliv se jedná o rozsudek mající základ v trestním řízení, lze tyto závěry ESLP aplikovat i v civilním procesu. Ani judikatura ÚS se k uplatnění videokonference v řízení nestaví negativně. Ačkoliv jde opět o trestní věci, závěry ÚS jsou relevantní i pro řízení v civilních věcech. Například v nálezu I. ÚS 983/15 ze dne 14. 4. 2015, se Ústavní soud vyjadřuje k videokonferenci jako k institutu, který spojuje efektivitu a hospodárnost a zároveň s tím nedochází k porušování práv účastníka na vystupování před soudem, komunikaci s ním a taktéž práva na obhajobu. Stále je však třeba brát ohled na specifika jednotlivých případů.⁷⁰ V následujících podkapitolách budou konkrétně rozebrány jednotlivé zásady civilního procesu relevantní v souvislosti s uplatněním institutu videokonference a jeho rozšířením.

2.1.1 Zásada přímosti

Aby řízení neodporovalo zásadě přímosti, je nutné, aby soud činil skutková zjištění z jím provedených důkazů⁷¹ a byl v přímém kontaktu s účastníky řízení.⁷² Z této zásady se poněkud vychyluje institut dožádání, kdy dle § 39 odst. 1 OSŘ úkony, které by příslušný soud mohl provést jen obtížně či se zvýšenými, neúčelnými náklady, může na dožádání provést jiný soud. Pokud tedy v konkrétním případě výslechu tento provádí dožádaný soud, nemůže soudce soudu příslušného sám hodnotit výpověď, být v bezprostředním kontaktu s vyslychanou osobou, posuzovat její věrohodnost a pokládat otázky. Ve světle této zásady se tedy jako mnohem vhodnější jeví právě využití institutu

---

68 ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. Civilní právo procesní. 2., aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, s. 44. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-571-5.

69 Viz *Marcello Viola proti Itálii*, rozsudek ESLP ze dne 5. 10. 2006, stížnost č. 45106/04, body 64-72.

70 Viz např. rozsudek ESLP *Grigoryevskikh proti Rusku*, 9. 4. 2009, stížnost č. 22/03 nebo *Timergaliyev proti Rusku*, 14. 10. 2008, stížnost č. 40631/02.

71 PECINA, Tomáš. Iuridictum.cz: Encyklopedie o právu [online]. [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Sporné_ř%C3%ADzen%C3%AD

72 FINDEJS, Stanislav. Vzdálený přístup k soudním jednáním a principy civilního procesu. Právní prostor [online]. ATLAS CONSULTING spol. s r.o., 20. 4. 2020 [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/nazory/glosa-stanislava-findejse/vzdaleny-pristup-k-soudnim-jednanim-a-principy-civilniho-procesu>

videokonference. V takovém případě sice soudce není s vyslychaným v kontaktu tak bezprostředním, jaký by zajišťovala jeho fyzická přítomnost u jednání, avšak oproti dožádání je tato možnost zásadě přímosti bližší. Soudce tak může vnímat vyslychanou osobu, například její psychické rozpoložení a způsob reakce na pokládané otázky.

Pokud by zákonná úprava umožňovala, aby v rámci videokonference probíhalo celé jednání, záleželo by primárně na zvážení soudce, zda by takové jednání s ohledem na zásadu přímosti připustil. Z pohledu videokonference však stále dochází k přímému kontaktu soudu s účastníky a k porušení této zásady by mohlo docházet snad jen v případě, kdy by selhala technická stránka videokonference a docházelo by k potížím s obrazem či zvukem. Avšak na takové problémy již zákon v ustanovení § 102a odst. 4 OSŘ pamatuje, když umožňuje účastníkovi, či osobě, které se úkon týká, vznášet proti kvalitě obrazu či zvuku námitky.

2.1.2 Zásada ústnosti

„Zásada ústnosti znamená, že soud v civilním řízení rozhoduje na základě poznatků, které získal prioritně ústním podáním.“⁷³ Užití videokonference ze své podstaty zásadu ústnosti ctí a tato zásada není při jejím uplatnění nikterak porušována. Obraz i zvuk je přenášen na dálku v reálném čase a osoby na všech stranách na sebe mohou bezprostředně reagovat. Naopak v případě, kdy by soud užil institutu klasického dožádání bez užití videokonference dle § 39 odst. 1 OSŘ, je zásada ústnosti naopak potlačena, neboť soud nerozhoduje na základě ústního podání, ale pouze na základě zprostředkovaných informací. Samozřejmě může docházet k technickým komplikacím, které se při jednání mohou vyskytnout, avšak v takovém případě lze, jak zmíněno v podkapitole 3.1.1., vznášet námitky dle § 102a odst. 4 OSŘ.

---

⁷³ STAVINOHOVÁ, Jaruška. Zásada ústnosti. In: HENDRYCH, Dušan a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-059-1.

2.1.3 Zásada písemnosti

Tato zásada se projevuje protokolováním procesních úkonů stran i soudu.⁷⁴ Dle § 40 odst. 1 OSŘ jsou úkony soudu při jednání s účastníky zaznamenávány ve zvukové, či obrazové podobě a stávají se součástí spisu. Soudci buď disponují diktafonem, či je v soudní síni nainstalováno nahrávací zařízení, na základě záznamu z něj se následně přepisuje protokol o jednání. Ustanovení § 102a odst. 5 OSŘ stanoví, že se pořizuje zvukový a obrazový záznam vždy tam, kde je k provádění úkonů využíváno videokonference. Průběh jednání je tedy bezpečně zaznamenán. Pokud by se v prostředí videokonference odehrávalo celé jednání, nedochází k žádné změně. Existuje také řada programů,⁷⁵ která umožňuje jednání zaznamenat a následně nic nebrání tomu, aby byl v případě potřeby sepsán protokol.

2.1.4 Zásada veřejnosti

Tato zásada zajišťuje možnost veřejnosti kontrolovat jednání soudů a zabraňovat tak libovůli soudů.⁷⁶ Až na výjimky stanovené ustanovením § 116 odst. 2 OSŘ, kdy lze veřejnost vyloučit v případech ochrany utajovaných informací, obchodních zájmů a důležitých zájmů účastníků či mravnosti, je jednání veřejné (§ 116 odst. 1 OSŘ). Stejný paragraf pak v odst. 4 stanoví, že mohou být vyloučeny osoby, které by mohly rušit důstojný průběh jednání. V případě, že je jednání veřejné je tedy jediným omezujícím faktorem pro přítomnost veřejnosti velikost místnosti, kde řízení probíhá.

Při aktuální zákonné úpravě nic nebrání tomu, aby se veřejnost na jednání u soudu dostavila i pokud je v konkrétním případě užíváno videokonference. Pokud by se v rámci videokonference odehrávalo celé jednání, patrně by se sám soudce stále nacházel v soudní síni, která je videokonferenčním zařízením vybavena. Soudní síň by tedy byla nadále veřejnosti přístupna. Jako další možnost dodržení, ne-li rozšíření zásady veřejnosti by se pak nabízelo umožnit k videokonferenci i on-line přístup, pokud by z jednání nebyla veřejnost vyloučena. Zároveň by se soudce nemusel vypořádávat s případným rušením

---

74 PECINA, Tomáš. Iuridictum.cz: Encyklopedie o právu [online]. [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Sporné_ř%C3%ADzen%C3%AD

75 Kupříkladu MS Teams, Zoom, Google Meet.

76 ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. Civilní právo procesní. 2., aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, s. 46. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-571-5.

průběhu řízení, neboť veřejnosti by do videokonference nebylo umožněno jakkoliv zasahovat a mohla by probíhající jednání sledovat pouze jako přímý přenos ze soudní síně.

Problémovým by se mohl stát případ, kdy je sice veřejnost z jednání vyloučena, avšak některým osobám by mohla být přítomnost umožněna dle ustanovení § 116 odst. 3 OSŘ. Tyto osoby by se patrně musely k jednání dostavit přímo k soudu. Pokud by jim totiž soud poskytl například odkaz, na kterém by mohli jednání sledovat, nemohl by již dále dost dobře ovlivnit, jak je s odkazem nakládáno a zda mají k přenosu přístup pouze osoby oprávněné. Částečným řešením tohoto problému by mohlo být omezení počtu připojení a kontrola totožnosti přítomných osob. Stále ale existuje riziko toho, že spolu s osobou, které byla přítomnost na jednání umožněna, mohou jednání sledovat i další osoby, kterým byla přítomnost odepřena.

2.1.5 Zásada rychlosti a hospodárnosti

Rychlé a hospodárné je takové řízení, ve kterém nedochází ke zbytečným průtahům a zároveň je šetřena i jeho finanční stránka.⁷⁷ Čl. 6 odst. 1 EÚLP požaduje, aby k rozhodování docházelo v přiměřené lhůtě. To zaručuje větší důvěru lidí v justici. Z pohledu rychlosti má uplatnění videokonference význam zejména v těch případech, kdy je příslušný soud některým osobám, které mají v řízení roli, příliš vzdálen. Na rychlost a hospodárnost má v současnosti vliv i trvající pandemie, kdy se osoby k soudu nemohou dostavit například kvůli izolaci nebo karanténě.⁷⁸ V tomto ohledu nelze opomenout například doporučení Ministerstva spravedlnosti č.j. MSP-15/2020-SDJ-SP/15 ze dne 17. 12. 2020. To doporučuje nařizovat pouze taková jednání, která jsou nezbytně nutná a ta, která lze konat bez rizika ohrožení osob přítomných na jednání.⁷⁹ Dle výroční statistické zprávy Ministerstva spravedlnosti za rok 2020 sice došlo k zmenšenému nápadu agend, avšak vzrostla délka řízení. Zpráva jako možnost

---

77 ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. Civilní právo procesní. 2., aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, s. 49-50. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-571-5.

78 Kvůli pandemii se protahují některé soudní procesy [online]. Praha: Česká televize, 9. 11. 2020 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/koronavirus/3222944-kvuli-pandemii-se-protahuji-nektere-soudni-procesy>

79 Doporučení ve vztahu k fungování soudů s ohledem na vyhlášený nouzový stav a krizová opatření přijatá vládou České republiky [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2020, 17. 12. 2020 [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: https://www.justice.cz/documents/12681/2158815/Doporučen%C3%AD+soudům+prosinec_2020+II.pdf/f4ac1f31-fbae-4bee-a647-5964274c98cb

tohoto zvýšení uvádí dopad pandemie onemocnění COVID-19.⁸⁰ Lze tedy shledat, že v předestřených případech by videokonference zásadě rychlosti a hospodárnosti neodporovala, ba naopak by mohla mít na rychlost jednání pozitivní vliv. Z pohledu hospodárnosti lze spatřovat výhodu tam, kde by se při standardním jednání náklady navyšovaly například kvůli proplácení cestovného a samozřejmě by se celkové náklady snížily i s kratší dobou, po kterou řízení probíhá.⁸¹ Rychlost řízení, samozřejmě i s ohledem na jeho správnost, pak předchází snižování důvěry v soudnictví a jeho možnému obcházení.⁸² Na druhou stranu je však třeba si uvědomit, že samotné pořízení videokonferenčního zařízení je nákladné, stejně tak může být i pro účastníka řízení finančně nákladné pořízení odpovídajícího technického zařízení nebo zajištění připojení k internetu. O uplatnění videokonference lze tedy uvažovat v těch případech, kdy na základě jejího použití nevznikají nepřiměřené náklady. V tomto ohledu lze zmínit i trestní rozsudek NS ČR ze dne 12. 2. 2020, sp. zn. 8 Tdo 38/2020. V tom soud konstatoval, že je výslech pomocí videokonference vhodný tam, kde je tímto způsobem zajištěna hospodárnost. Jako příklad uvádí výslech osob nacházejících se ve výkonu trestu odnětí svobody, nebo ve vazbě. Ačkoliv se tento rozsudek týká trestní věci, autorka má za to, že jej lze aplikovat i v případech, kdy by se osoba ve výkonu trestu či ve vazbě měla dostavit k civilnímu řízení. Obecně by pak užití rozšířené videokonference přicházelo dle autorky v úvahu v jednodušších případech, kde se například neprovádí příliš složité dokazování. Jako příklad lze uvést situaci, kdy manželé splnili zákonem stanovené podmínky pro nesporný rozvod a soud nemá důvod manžele nerozvést.

2.2 Rizika

Rizika rozšířeného užití videokonference v civilním procesu autorka pro potřeby této diplomové práce rozdělila na dva druhy. V prvním případě se jedná

---

80 České soudnictví 2020: Výroční statistická zpráva [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti, 2021 [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/statisticke-udaje-z-oblasti-justice>

81 Resortní strategie pro rozvoj: eJustice. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2015, s. 67. Dostupné také z: <https://www.google.com/url?sa=t&ret=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjg2sGombH2AhVP3aQKHdYuBDYQFnoECAwQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2F5-zasedani-rvis-priloha-c-5-ejustice-2020-v-1-0.aspx&usg=AOvVaw2jGg09KDBLwaa-oTXknBkN>

82 LAVICKÝ, Petr. Současnost a perspektivy českého civilního procesu: sborník statí. Způsoby a limity urychlování civilního řízení soudního. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 36. ISBN 978-80-210-7686-0.

o technické a organizační otázky, tedy zejména o videokonferenční vybavení, kvalitu a možnosti připojení, ověření totožnosti a technické problémy v průběhu videokonference. Druhou skupinou jsou pak rizika vyplývající přítomnosti osob prostřednictvím videokonference, tedy zejména k problematice vlivu videokonference na výpověď osob před soudem či komunikaci klienta se svým zástupcem, který se při řízení může nacházet na jiném místě.

2.2.1 Technická a organizační rizika

V případě jednání prostřednictvím videokonference je třeba zajistit jeho hladký průběh, ověření totožnosti účastníků, umožnění přístupu veřejnosti a v neposlední řadě také dostatečné zabezpečení. Je tedy důležité, aby byly osoby, které s videokonferenčním zařízením pracují dobře obeznámeny s jeho fungováním. V první řadě však musí samozřejmě videokonferenčním zařízením jak soud, tak účastníci disponovat. Pokud by navíc bylo celé řízení vedeno v online prostředí a účastníkům by bylo umožněno se připojovat z prostor mimo soud, měli by i oni umět programy pro uskutečnění videokonference a související vybavení dobře ovládat. Stejně tak je třeba, aby měli účastníci i soud stabilní připojení k internetové síti. Pokud by tyto základní požadavky při videokonferenci nebyly splněny, mohlo by dojít ke zbytečnému maření řízení a tím i k jeho prodlužování. Patrně by při technických komplikacích muselo být jednání odročeno nebo by se komplikace odrazily na jeho srozumitelnosti, délce a kvalitě.

Potíže s kvalitou připojení, které mohou nastat v průběhu videokonference řeší § 102a odst. 4 OSŘ možností účastníka, či osoby, které se úkon týká, podávat námitky proti kvalitě přenosu. Pokud by kvůli technickým potížím nebylo možno v jednání pokračovat, řešením by nejspíše bylo jeho odročení. Po takovém způsobem zmařeném jednání by mělo být dle názoru autorky zjištěno, v čem potíže spočívaly a zda je možné je napravit tak, aby mohla další jednání prostřednictvím videokonference probíhat hladce.

Důležitým faktorem je také zajistit dobrou bezpečnost videokonferenčního přenosu. Soudy by měly disponovat takovými prostředky, které jsou schopny zaručit, že videokonference nebude nikým záměrně narušena, třeba proto, že mu nesvědčí směřování řízení apod. Z tohoto důvodu se může zdát jako nebezpečné využívat k jednání přes videokonferenci již zavedené programy, jako například Skype. Tento se za dobu svého fungování také setkal s komplikacemi, které

ohrozily bezpečnost jeho uživatelů.⁸³ Projekt Ministerstva vnitra s názvem Online soudní jednání s užitím Skype po přechodnou dobu počítá. Zároveň plánuje vyvinout vlastní platformu, přes kterou by mohlo řízení pomocí videokonference probíhat.⁸⁴ Je otázkou, zda by nebylo z hlediska bezpečnosti vhodnější posečkat na vlastní systém pro uskutečňování videokonferencí. Na druhou stranu je však nutno dodat, že je Skype již užíván například v trestních věcech. Příkladem je projekt *Skype obhajoba* kdy se obhájce prostřednictvím tohoto programu připojuje do věznice na poradu se svým klientem. Tento projekt běží od 16. 4. 2020.⁸⁵ Technologie zabezpečení prostředků elektronické komunikace proti neoprávněným zásahům je však silně technická otázka, která spadá spíše do IT specializace.

Dalším problematickým prvkem je otázka ověření totožnosti. To je v současné době upraveno v § 102a odst. 2 OSŘ. Totožnost ověřuje předsedou senátu pověřený zaměstnanec soudu. V místě, kde bude proveden úkon, může se souhlasem předsedy senátu totožnost ověřit pověřený zaměstnanec soudu věznice, či ústavu pro výkon zabezpečovací detence.⁸⁶ Pověřená osoba musí být po celou dobu u provádění úkonu přítomna. Tento způsob úpravy je náročný na lidské kapacity. V kombinaci se současným podstavem administrativních pracovníků na soudech^{87,88} taková úprava možnosti rozšíření uplatnění videokonference příliš nenapomáhá. Pokud by bylo umožněno připojit se k videokonferenci z místa mimo soud, či jiné instituce, jejíž pracovník může být k ověření totožnosti pověřen, musela by se tato možnost odrazit i v právní úpravě. Dle Findeje se není ani současný způsob ověřování totožnosti dle dokladu při fyzické přítomnosti

---

83 Firmy zakazují Skype, hovory můžou být odposlouchávány [online]. *Economia*, 26. 3. 2013 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/technika/firmy-zakazuji-skype-hovory-muzou-byt-odposlouchavany/r~i:article:775098/>

84 MATZNER, Jiří. Online soudní jednání: Ministerstvo spravedlnosti ČR v současné době pracuje na zavedení možnosti konání soudních jednání online. *Právní prostor* [online]. ATLAS CONSULTING spol., 9. 9. 2021 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/online-soudni-jednani>

85 PROJEKT SKYPE OBHAJOBY [online]. Česká advokátní komora [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=22485>

86 V těchto případech zákon vyžaduje, aby byli zaměstnanci pověřeni buď předsedou soudu, či ředitelem zařízení, ve kterém má videokonference probíhat.

87 HRBÁČEK, Jan. Některé soudy mají problém s přepisem protokolů. Chybí lidé a situaci zkomplikoval i koronavirus [online]. Praha: Česká justice, 30. 10. 2020 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2020/10/nektere-soudy-maji-problem-s-prepisy-protokolu-chybi-lide-a-situaci-zkomplikoval-i-koronavirus/>

88 Justici se nedaří udržet asistenty či zapisovatelky. Kvůli penězům odcházejí jinam [online]. Česká televize, 29. 8. 2020 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3172290-justici-se-nedari-udrzet-asistenty-ci-zapisovatelky-kvuli-penezum-odchazeji-jinam>

osob u jednání dokonalý.⁸⁹ Zajímavý názor na řešení tohoto problému nabízí Kmec, který navrhuje stanovit jako garanta totožnosti právního zástupce osoby, která se připojuje přes videokonferenci. V hře je dle něj i možnost ustanovit jako podmínku účasti přes videokonferenci povinnost zastoupení advokátem.⁹⁰ Jiný postup, který by do budoucna mohly užít i civilní soudy, zvolil Krajský soud v Plzni na svém správním úseku. Zaměstnanci ověřují sami totožnost na základě plné moci či pověření k jednání od účastníků. Občanský průkaz je pak ukazován přes obrazovku. Účastníci se navíc připojují prostřednictvím unikátního kódu, který jim soud před jednáním zašle.⁹¹ Dle vyjádření místopředsedy Krajského soudu v Plzni, Lukáše Pišvejce, je takový postup v souladu s § 102a odst. 2 OSŘ. Autorka má však za to, že není splněna podmínka přítomnosti a setrvání osoby pověřené k ověřování totožnosti v místě, kde se účastník k videokonferenci připojuje. Pro příklad jiného způsobu ověření totožnosti při videokonferenci se můžeme podívat do sousedního Rakouska, kde ověřování probíhá prostřednictvím fotografické identifikace.⁹²

V neposlední řadě je také třeba zajistit, aby byla dodržena zásada veřejnosti. Měl by tedy být zaveden způsob, jakým by měla veřejnost přístup k jednáním, které by probíhaly prostřednictvím videokonference. Tato problematika je již konkrétně rozebraná v podkapitole 2.1.4., která se věnuje souladu zásady veřejnosti s širším uplatněním videokonference.

2.2.2 Rizika spojená s přítomností osob prostřednictvím videokonference

Umožnění přítomnosti osob při jednání prostřednictvím videokonference nesmí mít negativní dopad na spravedlnost rozhodnutí. Z tohoto důvodu je třeba, aby byly soudy při jednání prostřednictvím videokonference opatrné a orientovaly se ve vlivu videokonference na vnímání výpovědi osob a taktéž na komunikaci

---

89 FINDEJS, Stanislav. Vzdálený přístup k soudním jednáním a principy civilního procesu. Právní prostor [online]. ATLAS CONSULTING spol, 20. 4. 2020 [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/nazory/glosa-stanislava-findejse/vzdaleny-pristup-k-soudnim-jednanim-a-principy-civilniho-procesu>

90 VIDEOKONFERENCE U SOUDŮ ZEFEKTIVNÍ ČESKOU JUSTICI. MÁ TO ALE SVÁ ÚSKALÍ [online]. HAVEL & PARTNERS, 1. 12. 2020 [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.havelpartners.cz/videokonference-u-soudu-zefektivni-ceskou-justici-ma-to-ale-sva-uskali/>

91 PASEKOVÁ, Eva. Správní úsek Krajského soudu v Plzni jedná distančně, účastníci si chválí úsporu času i peněz. Česká justice[online]. Media network, 28. 1. 2021 [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2021/01/spravni-usek-krajskeho-soudu-v-plzni-jedna-distancne-ucastnici-si-chvali-usporu-casu-i-penez/>

92 Dokazování prostřednictvím videokonference: Rakousko [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/405/CS/taking_evidence_by_videoconference?AUSTRIA&member=1

účastníka se svým zástupcem. Toto téma zpracovává odborný článek Alicie Bannon a Janny Adelstein. Ten se zabývá celkovým vlivem videokonference na nestrannost a přístup ke spravedlnosti u soudů.⁹³ Dle výše zmíněného odborného článku mohou být osoby přítomny prostřednictvím videokonference v nevýhodě. V tomto ohledu je zmiňováno několik psychologických výzkumů, které se týkaly rozdílu ve vnímání fyzicky přítomných osob a osob přítomných prostřednictvím videa. Osoby, které nebyly fyzicky přítomny byly vnímány jako méně věrohodné a existuje zde větší pravděpodobnost, že nebudou soudci tak citliví při posuzování dopadu jejich rozhodnutí na tyto osoby.⁹⁴

V případě výslechu svědka či účastníka může mít videokonference na jeho věrohodnost i chování značný vliv. Navíc může dojít i k jejich ovlivňování dalšími osobami, které mohou být přítomny na místě odkud se osoba k jednání připojuje. Takový problém je momentálně řešen podmínkou přítomnosti ověřující osoby na daném místě na základě ustanovení § 102a odst. 2 OSŘ.

Rizikem, které může ovlivnit směřování řízení je i složitější porada klienta se svým zástupcem v případě, že by se při jednání za užití videokonference nenacházeli na stejném místě. V takovém případě mohou využít telefonního spojení. V článku Ústeckého deníku, týkajícího se užití videokonference v civilním řízení, soudce Okresního soudu v Teplicích, Miroslav Čapek, zmiňuje možnost zvukotěsných budek, ve kterých by se mohl právní zástupce s klientem po telefonu nerušeně radit.⁹⁵ Otázkou je, zda by takový způsob porady nesnižoval vážnost řízení.

Další komplikací může být provádění a předkládání některých důkazů. U listinných důkazů je problémovým faktem přítomnost osob na jednání z různých míst. Nelze tedy do listiny jednoduše nahlédnout jako při klasickém jednání. Autorka je však toho názoru, že v dnešní době existuje několik možností řešení. Jako nejsnadnější se jeví ukázání listiny přes obrazovku. Toto řešení však

---

93 BANNON, Alicia a Janna ADELSTEIN. The Impact of Video Proceedings on Fairness and Access to Justice in Court: Increasing use of remote video technology poses challenges for fair judicial proceedings. Judges should adopt the technology with caution. [online]. Brennan Center for Justice at NYU Law, 10. 9. 2020 [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.brennancenter.org/our-work/research-reports/impact-video-proceedings-fairness-and-access-justice-court>

94 tamtéž

95 KOŠTÁL, Martin. Díky kamerám může soudní jednání probíhat i na dálku [online]. VLTAVA LABE MEDIA, 28. 7. 2017 [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://ustecky.denik.cz/zlociny-a-soudy/diky-kameram-muze-soudni-jednani-probihat-i-na-dalku-20170727.html>

selhává tam, kde připojení není dostatečně kvalitní na to, aby byla listina z obrazovky čitelná. Další možností by mohlo být oskenování dokumentu a využití sdílení obrazovky. Tím měly ostatní osoby možnost do listiny nahlédnout. V závislosti na délce textu a povaze listiny by soudce také mohl listinu pouze přečíst.

3 Uplatnění videokonference v civilním procesu - praktická část

Cílem praktické části této diplomové práce je zjištění potenciálu širšího uplatnění videokonference v rámci občanského soudního řízení. Praktická část této práce se skládá ze dvou částí, kdy první se zabývá náhledem soudců civilních soudů na uplatnění videokonference v rámci civilního soudního řízení a druhá následně srovnáním právní úpravy videokonference v rámci civilního procesu v České republice s vybranými státy. Dotazníkové šetření je založeno na zjištění přístupu soudců civilních soudů k institutu videokonference. Byl zjišťován jejich názor zejména na technickou vybavenost soudů pro její uskutečňování, současnou právní úpravu a soulad se zásadami civilního procesu. Dále bylo zjišťováno, zda dotazovaní soudci institutu videokonference využívají a zda by uvítali rozšíření jejího využití. Komparatistická část následně porovnává právní úpravu videokonference v České republice s rakouskou a singapurskou úpravou.

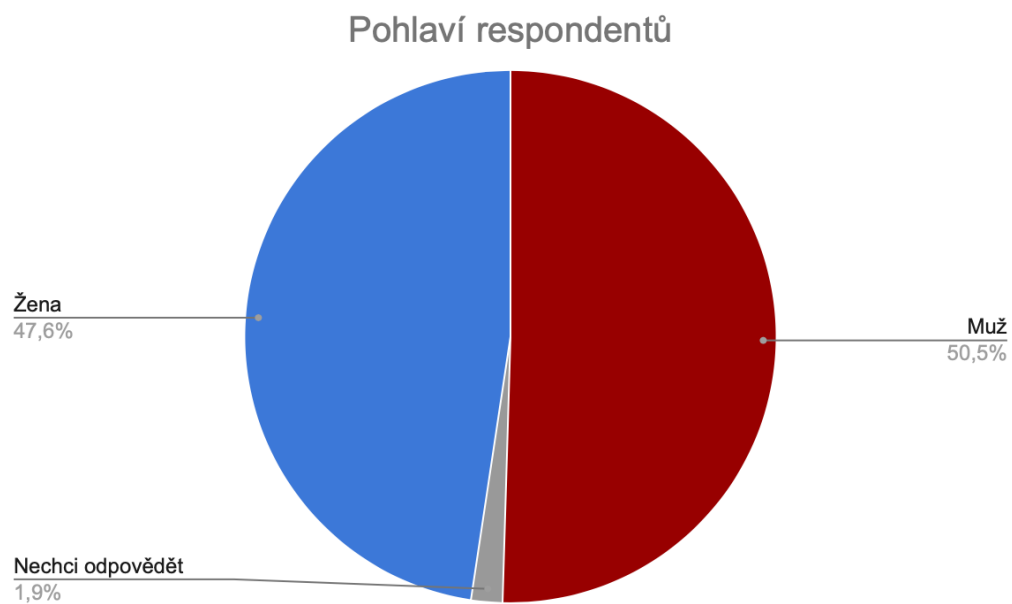
3.1 Dotazníkové šetření - Pohled soudců civilních soudů

Přístup zvolený pro sběr dat je v tomto případě dotazníkové šetření s uzavřenými i otevřenými otázkami. Dotazník byl soudům zasílán v elektronické podobě s možností vyplnění přes odkaz na Google Forms, a to zejména z důvodu jejich snadné tvorby i distribuce mezi respondenty. V některých případech byly dotazníky zaslány ve formě PDF, neboť nebylo z bezpečnostních důvodů možno otevřít přiložený odkaz. K oslovení respondentů byly využity e-mailové adresy podatelů soudů. Skrze podatelny byli osloveni soudci civilních úseků obecných soudů, samozřejmě s výjimkou Nejvyššího správního soudu.

Dotazník obsahuje 14 otázek rozdělených do pěti částí, kdy první část obsahuje sociodemografické otázky, ve druhé části hodnotí soudci technickou stránku užívání videokonference, ve třetí části zhodnocují platnou právní úpravu, ve čtvrté zodpovídají otázky týkající se samotného využívání videokonference, možnosti jejího širšího uplatnění a v páté části hodnotí soulad se zásadami civilního procesu. Sběr dat probíhal od 18. 10. 2021 do 05. 01. 2022, dotazník k datu ukončení šetření vyplnilo 105 respondentů. Data byla zpracována a grafy vytvořeny za použití programu Microsoft Excel. Hodnoty v procentech jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

3.1.1 Sociodemografické otázky

- **Otázka č. 1 - Pohlaví respondentů**

Graf 1: Pohlaví respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování

Dotazník zodpovědělo celkem 105 respondentů, z nichž 50 (47,2 %) byly ženy, 53 (50,9 %) byli muži a 2 (1,9 %) respondenti nechtěli na tuto otázku odpovědět.

- **Otázka č. 2 - Věkové skupiny respondentů**

Graf 2: Věkové skupiny respondentů

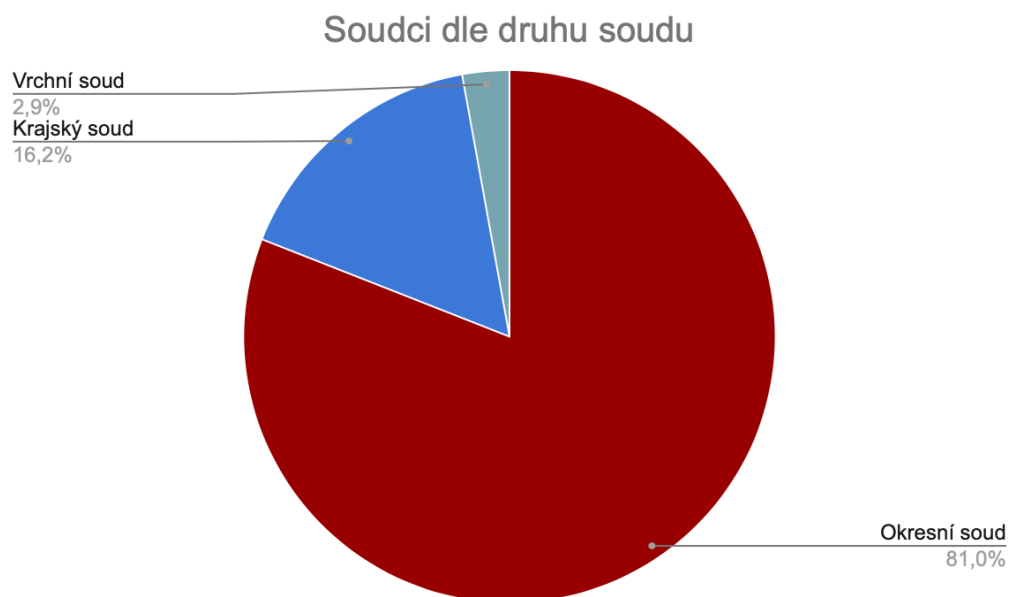
Zdroj: Vlastní zpracování

Početně nejvíce zastoupenou věkovou skupinou respondentů byli soudci ve věku 41-50 let, kterých odpovědělo na dotazník 51 (48,6 %), další skupinou pak byli respondenti ve věkové skupině 51-60 let, těch odpovědělo na dotazník 25 (23,8 %). Věková kategorie 30-40 let byla zastoupena 22 (21,0 %) respondenty. Nejméně odpovědí bylo získáno od respondentů ve věkové skupině 61-70 let, kdy dotazník zodpovědělo pouze 5 (4,8 %) respondentů. Dva respondenti (1,9 %) nechtěli na tuto otázku odpovídat.

Tyto výsledky jsou nepřekvapivé, neboť dle dat dostupných na stránkách ČSÚ o počtu soudců k 1. 1. 2019 (opraveno 8. 2. 2021)⁹⁶ je početně největší věková skupina 41-50 let (1 184 soudců), druhá v pořadí je skupina 51-60 let (830 soudců). Vyšší počet odpovědí věkové skupiny 30-40 let, která je ale zároveň dle ČSÚ nejméně zastoupená (478 soudců) lze přisuzovat elektronické formě dotazníku, která je atraktivní spíše pro mladší věkové skupiny. Ačkoliv je věková skupina 61-70 let třetí početně největší (514 soudců), počet odpovědí byl výrazně menší než u ostatních skupin, což lze opět přisuzovat formě rozeslaných dotazníků.

⁹⁶ Vydáváme: Zaostřeno na ženy a muže - 2020. Český statistický úřad [online]. [cit. 2022-02-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/7-verejny-zivot-a-rozhodovani-0knfx1wxyz>

- **Otázka č. 3 - Soudci dle druhu soudu**

Graf 3: Soudci dle druhu soudu

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k datům ČSÚ, která ukazují, že u okresních soudů působí nejvíce soudců v rámci celé soustavy obecných soudů,⁹⁷ není překvapivé, že jsou jejich odpovědi zastoupeny v nejvyšším počtu, tedy 85 (81,0 %). Celkem 17 (16,2 %) soudců, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření působí u krajských soudů a 3 (2,9 %) působí u soudu vrchního.

---

⁹⁷ tamtéž

3.1.2 Technická vybavenost

V této části se dotazník zaměřoval na technické vybavení soudů, možnosti uskutečnění více videokonferencí najednou a proškolenost příslušných zaměstnanců z pohledu soudců.

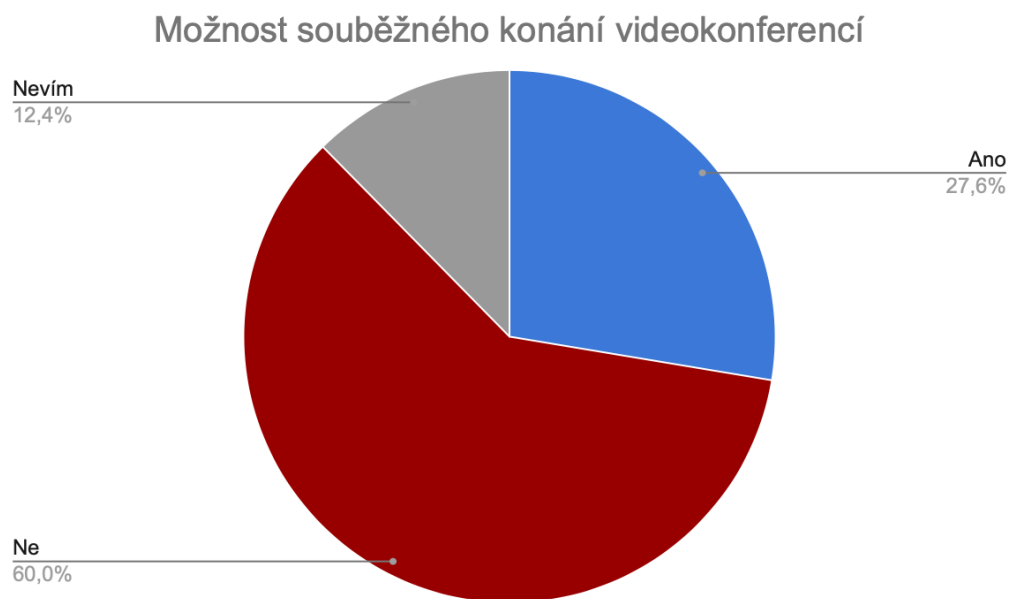
- **Otázka č. 4 - Vybavenost soudu pro konání videokonferencí**

Graf 4: Dostatečná vybavenost soudu pro konání videokonferencí
Zdroj: Vlastní zpracování

Dle názoru 80 (76,2 %) respondentů jsou jejich soudy pro konání konference vybaveny dostatečně. Naopak 18 (17,1 %) respondentů si myslí, že jejich soud dostatečně vybaven není. Zbýlých 7 (6,7 %) respondentů odpovědělo, že neví.

- **Otázka č. 5 - Souběžné konání videokonferencí**

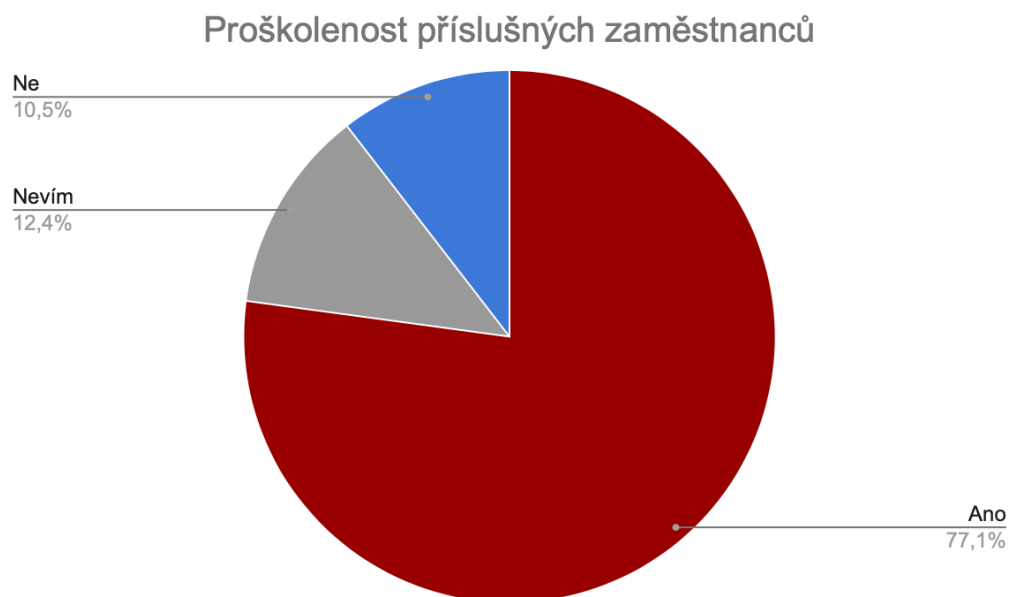

Graf 5: Možnost souběžného konání videokonferencí

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkem 63 (60 %) respondentů odpovědělo, že na jejich soudě není možné uskutečňovat více videokonferencí souběžně. Naopak 29 (27,6 %) respondentů uvádí, že vybavení jejich soudu souběžné konání více konferencí umožňuje. Zbýlých 13 (12,4 %) respondentů neví, zda může na jejich soudě probíhat více videokonferencí najednou.

- **Otázka č. 6 - Proškolenost příslušných zaměstnanců**

Graf 6: Proškolenost příslušných zaměstnanců

Zdroj: Vlastní zpracování

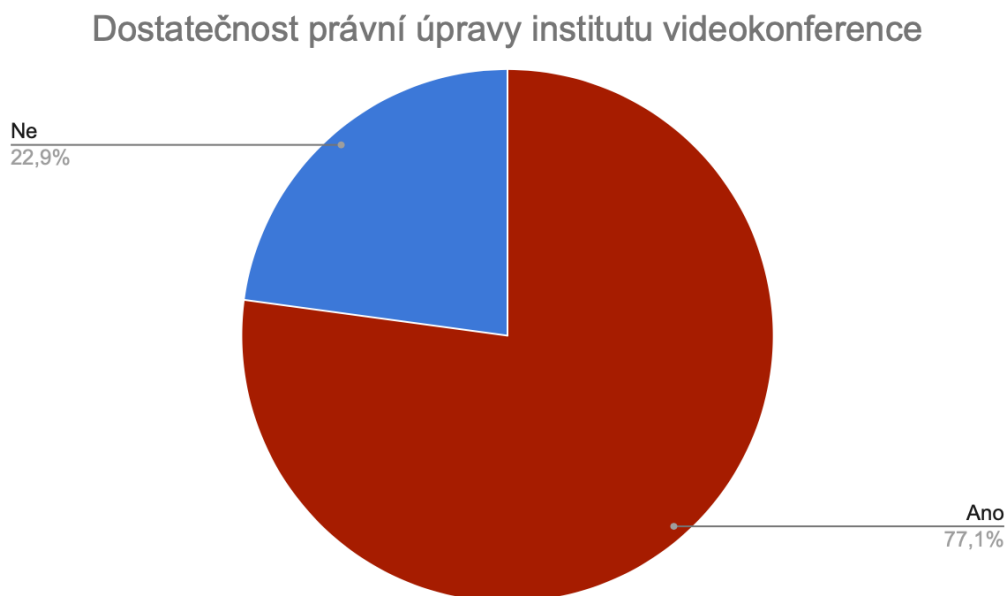
Dle názoru 81 (77,1 %) respondentů jsou příslušní zaměstnanci jejich soudů proškoleni dostatečně. Opačný názor sdílí 11 (10,5 %) respondentů. Zbylých 14 (12,4 %) respondentů neví, zda jsou zaměstnanci dostatečně proškoleni k provozu videokonferenčního zařízení.

3.1.3 Dostatečnost právní úpravy

Ve třetí části se dotazník zaměřuje na názor respondentů ohledně současné právní úpravy videokonference. Sekce obsahuje jak uzavřené, tak otevřené otázky tak, aby se respondenti mohli k právní úpravě konkrétněji vyjádřit.

- **Otázka č. 7 - Dostatečnost právní úpravy videokonference**

Graf 7: Dostatečnost právní úpravy

Zdroj: Vlastní zpracování

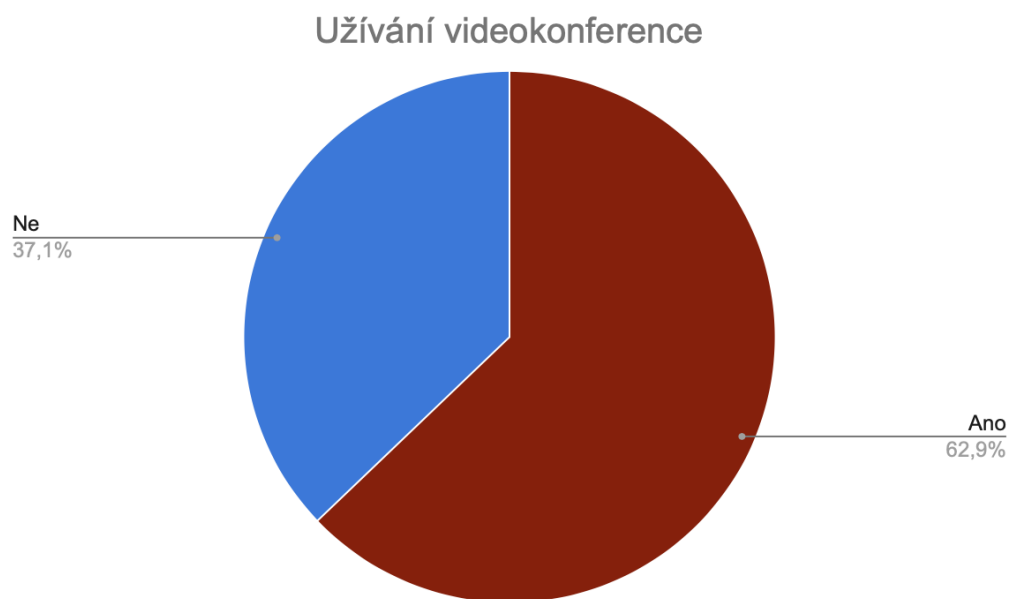
Více než tři čtvrtiny respondentů, tedy 81 (77,1 %) respondentů zodpověděla tuto otázku kladně. Zbýlých 24 (22,9 %) respondentů je toho názoru, že současná právní úprava není dostatečná.

- **Otázka č. 8 - Nedostatky právní úpravy videokonference**

V této otevřené otázce se respondenti, kteří neshledávají aktuální právní úpravu videokonference dostatečnou, konkrétně vyjadřovali k jejím nedostatkům. Dle názoru některých soudců chybí řešení pomocí jiných platforem, například Skype, a to v případě, pokud by účastníci nebyli vybaveni standardně užívaným zařízením pro videokonferenci. S tím souvisí i názor dalších respondentů, dle kterých by měla být do právní úpravy zahrnuta i online jednání vně justice. Jako další nedostatek vidí nemožnost konání celého jednání v režimu videokonference. Respondenti také zmiňují, že chybí konkrétní úprava postupu při konání videokonferencí. Problematickým shledávají taktéž absenci úpravy

ověřování totožnosti účastníků a svědků v případě, kdy se nepřipojují z prostor dožádaného soudu.

- **Otázka č. 9 - Užívání videokonference**

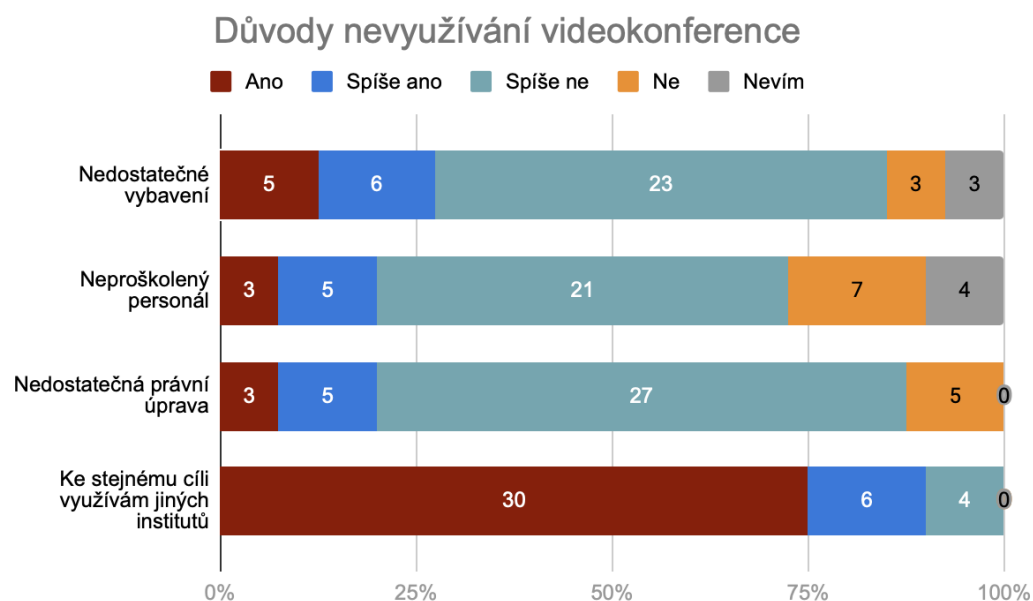
Graf 8: Užívání videokonference

Zdroj: Vlastní zpracování

Z celkového počtu 105 respondentů videokonferenci užívá 66 (62,5 %) respondentů, 39 (37,1 %) respondentů videokonferenci nevyužívá vůbec. Dle pozitivní či negativní odpovědi na tuto otázku byli následně respondenti tázáni buď na důvody nevyužívání videokonference (otázka č. 10), či na situace, kdy tohoto institutu využívají a jaké výhody a nevýhody skýtá (otázky č. 11, 12). Následně již všichni respondenti odpovídají na otázku č. 13.

- **Otázka č. 10 - Důvody nevyužívání videokonference**

Na tuto otázku odpověděla část respondentů (40), kteří institutu videokonference nevyužívají.

Graf 9: Důvody nevyužívání videokonference

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu 9 vyplývá, že silně převažujícím důvodem nevyužívání videokonference je dosažení stejného cíle pomocí jiných institutů, tj. například dožádáním. Takto dopovědělo 90 % respondentů (ano, spíše ano). Celkem 27,5 % respondentů videokonferenci nevyužívá kvůli nedostatečné vybavenosti soudu.

- **Otázka č. 11 - Případy využívání institutu videokonference**

Respondenti nejčastěji institutu videokonference využívají pro výslech znalců a taktéž pro výslech svědků, pokud například vykonávají trest odnětí svobody, jsou umístěni v lékařském zařízení, či je jejich bydliště ve velké vzdálenosti od soudu, kde probíhá řízení. Stejný postup volí i u účastníků řízení. Dále též v detenčním řízení při zhlédnutí umístěného nebo v případě, kdy je účastníkem či svědkem osoba vyššího věku a dojíždění na soud by pro ni bylo příliš zatěžující. Zároveň ale respondenti poukazují na složitost zajištění konání videokonference, a to z důvodu, že je například primárně určena a využívána pro trestní řízení nebo je místnost užívána i pro standardní jednání bez užití videokonference a je tudíž složité ji pro jednání zajistit.

- **Otázka č. 12 - Výhody a nevýhody videokonference**

Výhody videokonference spatřují respondenti zejména v možnosti vyslechnout svědky ze vzdálených oblastí. Taktéž v možnosti účasti na jednání pro účastníky, kteří jinak nejsou schopni se na soud dostavit. Videokonference se jim jeví vhodnější nežli dožádání, neboť svědka či účastníka sami vidí a mohou tedy sledovat jeho reakce a lépe posoudit jeho věrohodnost. Z hlediska pandemie virového onemocnění COVID-19 pak jako výhodu uvádějí omezení kontaktu se soudem. Dle respondentů také dochází ke snižování nákladů řízení, neboť není třeba vyplácet jízdné, či zařizovat transport osob z věznice k soudu. Další výhodu vidí v úspoře času účastníků, svědků a znalců.

K nevýhodám respondenti v první řadě zmiňují náročnost organizace, nutnost zapojení dalších soudů a technické nedostatky videokonference jako špatný zvuk, obraz, náročné ovládání, omezený počet připojení a složité nahlížení do spisu. Dále též silné vytížení videokonferenčních zařízení na soudech. Nevýhodou je dle nich i absence zcela bezprostředního kontaktu s osobou přítomnou prostřednictvím videokonference, nemožnost porady účastníka se svým právním zástupcem a nemožnost uzavření dohody kvůli absenci vlastnoručního podpisu.

- **Otázka č. 13 - Širší uplatnění videokonference v rámci jednání**

Respondenti byli dotázáni, zda by uvítali širší uplatnění videokonference v rámci soudního jednání. Jako příklad takového rozšíření byla uvedena možnost konat řízení bez fyzické přítomnosti několika účastníků, kteří by byli připojeni pomocí videokonferenčních zařízení. V tomto případě byla zvolena otevřená otázka, aby mohli respondenti rozvést a konkretizovat své postoje.

Celkem 70 (66,7 %) respondentů možnost rozšíření zcela odmítá, když poukazují na technické nedostatky videokonference, nedostatečný počet zařízení, preferenci osobního kontaktu nebo nemožnost sledovat reakce účastníků. Dva z respondentů taktéž zmiňují nadměrné časové a administrativní zatížení ostatních soudů, ze kterých by se účastníci dle současné platné právní úpravy museli připojovat. Dle jednoho z respondentů by případná možnost připojení mimo dispozici soudu znamenala nemožnost ověření totožnosti a sledování zda účastník či svědek není ovlivňován či nenahlíží do poznámek. Dále upozorňuje na možnost snadného zneužití videokonference k maření řízení například účelovým odpojováním se z videokonference.

Zbýlých 35 (33,3 %) respondentů by takovou možnost uvítalo, avšak spíše ve výjimečných případech, kdy příkladem uváděli lockdown či nemožnost svědka nebo účastníka se dostavit k soudu. Zároveň dva respondenti uvedli, že by jim taková možnost nepřišla příliš vhodná pro nesporná řízení. Jeden z respondentů by pak možnost přítomnosti účastníků prostřednictvím videokonference uvítal v jednodušších řízeních, příkladem uvádí nesporný rozvod či dědické řízení. Další z respondentů pak takovou možnost kvituje pouze za souhlasu všech účastníků.

3.1.4 Soulad se zásadami občanského soudního řízení

- **Otázka č. 14 - Soulad se zásadami občanského soudního řízení**

V poslední otázce dotazníku byli respondenti dotázáni na soulad rozšířeného uplatnění videokonference se zásadami civilního procesu. V otázce byly taktéž umožněny otevřené odpovědi pro možnost rozvedení myšlenek a konkrétnějšího vyjádření názoru.

Část respondentů neshledává v možnosti rozšířeného využití videokonference žádný rozpor se zásadami civilního procesu, jiní zmiňují jako podmínku její kvalitní úpravu. Mezi nejčastěji uváděnými zásadami, jež se dle názoru dotazovaných mohou dostat do rozporu, jsou zásada přímosti a v tomto smyslu respondenti poukazují zejména na absenci bezprostřednosti, neboť při videokonferenci nemá soud možnost plnohodnotně vnímat účastníka či svědka a nelze tak dobře posoudit například věrohodnost jejich výpovědi. Respondenti často označují fyzickou přítomnost účastníků a svědků za naprosto nenahraditelnou. V případě předkládání listinných důkazů pak soud tuto listinu může vidět toliko přes obrazovku. Respondenti dále hojně zmiňují zásadu ústnosti. Rozpor vidí i se zásadou veřejnosti, a to primárně z toho důvodu, že by veřejnost k videokonferenci nemusela mít přístup. Někteří z dotazovaných vyjádřili pochybnosti o důstojnosti takového jednání a taktéž jsou toho názoru, že by videokonference mohla mařit výchovné cíle řízení.

3.1.5 Shrnutí

Dle dat sebraných pomocí dotazníkového šetření je patrné, že z pohledu samotných soudců má využití videokonference mnohé rezervy. Dle 60 % dotázaných soudců nelze na jejich soudě konat více videokonferencí najednou, což v kombinaci s jejím primárním využíváním k jednání v trestních věcech či

vytíženosti místnosti, kde se videokonference nachází, vede k omezené možnosti jejího širšího uplatnění v civilním řízení. Důvody neochoty soudců nařizovat jednání s videokonferencí souvisí také s technickými komplikacemi při jednání, kdy je obraz či zvuk nekvalitní, vypadává a osobám není rozumět.

Soudci využívají videokonferenci nejčastěji místo institutu dožádání, aby například v případě výslechu svědka s ním byli v co možná nejvíce bezprostředním kontaktu. To platí i v případě osoby, která je ve výkonu trestu odnětí svobody, ta by jinak musela být před soud eskortována. V návaznosti na to soudci jako velkou výhodu videokonference vnímají snížení nákladů, které by jinak musely být vynaloženy na cestovné pro svědky či eskorty z věznice.

V současné právní úpravě neshledávají žádné nedostatky více než tři čtvrtiny dotazovaných soudců. Zbylí soudci pak jako hlavní nedostatek uvádějí zejména nekonkrétní úpravu a nemožnost konání videokonference vně justice. V případě rozšíření užití videokonference v rámci celého řízení jsou soudci poněkud zdrženlivější, a pokud se k takové možnosti přiklání, činí tak s výhradou, aby byla využívána spíše ve výjimečných případech.

3.2 Právní komparatistika - Zakotvení videokonference v procesních předpisech vybraných států

Tato podkapitola se zabývá porovnáním právní úpravy videokonference v České republice s vybranými státy. V případě širšího uplatnění tohoto institutu je záhodno nahlédnout nejen do právních předpisů sousedních států, ale i překročit hranice EU a zaměřit se na právní předpisy zemí, ve kterých se videokonference stala standardním nástrojem pro soudní řízení. Z tohoto důvodu vybrala autorka k provedení právní komparatistiky rakouskou, německou a singapurskou úpravu institutu videokonference. Pro lepší vhled do zahraniční zákonné úpravy jsou nejprve citovány znění relevantních ustanovení v původním jazyce a následně je provedeno jejich shrnutí a srovnání s českou právní úpravou. Nejedná se o doslovný překlad citovaných ustanovení.

3.2.1 Rakousko

Ani v Rakousku není užití videokonference v civilním řízení ničím novým. Dokazování prostřednictvím videokonference je upraveno v § 277 öZPO:

„Das Gericht hat nach Maßgabe der technischen Möglichkeiten statt der Einvernahme durch einen ersuchten Richter eine unmittelbare Beweisaufnahme

unter Verwendung technischer Einrichtungen zur Wort- und Bildübertragung durchzuführen, es sei denn, die Einvernahme durch einen beauftragten oder ersuchten Richter ist unter Berücksichtigung der Verfahrensökonomie zweckmäßiger oder aus besonderen Gründen erforderlich.“

Úprava institutu videokonference je v öZPO poměrně strohá. Soud využije videokonferenční zařízení místo výslechu dožádaným soudem. Soud při tom přihlédně k tomu, zda je takové řešení hospodárné či zda si ho nevyžadují zvláštní okolnosti.

Další ustanovení týkající se videokonference můžeme nalézt v zákoně o nesporném řízení *Bundesgesetz über das gerichtliche Verfahren in Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen (Außerstreitgesetz – AußStrG) StF: BGBl. I Nr. 111/2003*. Jedná se konkrétně o ustanovení § 35:

„Soweit nichts anderes angeordnet ist, sind die Bestimmungen der Zivilprozessordnung über die Verwendung technischer Einrichtungen zur Wort- und Bildübertragung bei der Beweisaufnahme, über die Beweisaufnahme durch einen ersuchten oder beauftragten Richter, über die abgesonderte Vernehmung von Parteien oder Zeugen, über die Vernehmung minderjähriger Personen, über die Beweisaufnahme im Ausland und über die einzelnen Beweismittel mit Ausnahme der Bestimmungen über die Gemeinschaftlichkeit der Beweise, die Fortsetzung des Verfahrens ohne Rücksicht auf die ausstehende Beweisaufnahme sowie die eidliche Vernehmung eines Zeugen oder einer Partei sinngemäß anzuwenden.“

Pokud není stanoveno jinak, užijí se ustanovení öZPO, která upravují užití technologií pro přenos obrazu a zvuku. Soud umožňuje provádění důkazů jak pověřeným soudem, tak i soudem dožádaným. Zmiňuje se o výslechu nezletilých svědků a provádění důkazů tímto způsobem v zahraničí.

V reakci na pandemii onemocnění COVID-19 byl přijat *Bundesgesetz betreffend Begleitmaßnahmen zu COVID-19 in der Justiz BGBl I 2020/30*. Na rozdíl od zákona č. 191/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, upravuje pouze opatření ve věcech soudnictví. Užití videokonference je zde upraveno komplexním způsobem, a je omezeno datem 30. 6. 2022, kdy tento spolkový zákon dle ustanovení § 12 pozbývá platnosti. Užití videokonference se rozsáhle věnuje § 3:

„(1) Das Gericht kann bis zum Ablauf des 30. Juni 2022

1. mit Einverständnis der Parteien mündliche Verhandlungen und Anhörungen ohne persönliche Anwesenheit der Parteien oder ihrer Vertreter unter Verwendung geeigneter technischer Kommunikationsmittel zur Wort- und Bildübertragung durchführen sowie auf diese Weise auch ohne Vorliegen der Voraussetzungen des § 277 oZPO Beweise in der mündlichen Verhandlung oder außerhalb dieser aufnehmen und sonst der Verhandlung beizuziehende Personen teilnehmen lassen; das Einverständnis gilt als erteilt, soweit sich die Parteien nicht innerhalb einer vom Gericht festgesetzten angemessenen Frist dagegen aussprechen;

2. ohne Einverständnis der Parteien Anhörungen und mündliche Verhandlungen in Unterbringungs-, Heimaufenthalts- und Erwachsenenschutzsachen, die außerhalb der von der Justizverwaltung zur Verfügung gestellten Räumlichkeiten durchzuführen wären, unter Verwendung geeigneter technischer Kommunikationsmittel zur Wort- und Bildübertragung durchführen, auf diese Weise Beweise in der mündlichen Verhandlung oder außerhalb dieser aufnehmen und sonst der Anhörung bzw. Verhandlung beizuziehende Personen teilnehmen lassen, wenn andernfalls die Gesundheit einer am Verfahren beteiligten Person oder Dritter ernstlich gefährdet wäre.“

Dle odst. 1 bodu 1 může soud konat jednání bez přítomnosti účastníků či zástupců, pokud je možné použít vhodné prostředky pro přenos obrazu a zvuku a účastníci s takovým postupem souhlasí. Stejně tak je možné provádět i dokazování, a to i mimo jednání bez nutnosti splnění požadavků dle § 277 oZPO. Má se za to, že účastníci souhlasí, pokud ve lhůtě stanovené soudem nevznesou proti užití videokonference při jednání námítky. V OSŘ není přímo zohledněn souhlas či nesouhlas účastníka s jednáním prostřednictvím videokonference. Bod 2 upravuje ta jednání, při kterých souhlas účastníků ke konání videokonference potřeba není. Jedná se o řízení ve věcech ubytování, ústavní péče apod., která probíhají mimo prostory soudu. Opět je zde podmínka existence vhodných prostředků pro přenos obrazu a zvuku. Soud prostřednictvím videokonference může provádět důkazy při jednání i mimo něj. Zároveň je osobám, které by jinak byly jednání fyzicky přítomny, umožněna účast prostřednictvím videokonference, pokud by jinak bylo ohroženo zdraví osob zúčastněných na jednání či třetích osob. Česká právní úprava v tomto ohledu na ochranu zdraví občanů při soudním jednání nijak nereaguje a konání

videokonferencí v době pandemie nikterak nepodporuje. Odst. 2 výše zmiňovaného paragrafu stanoví:

„Während des in Abs. 1 genannten Zeitraums kann jede als Verfahrensbeteiligte, Zeuge, Sachverständiger, Dolmetscher und sonst dem Verfahren beizuziehende Person beantragen, unter Verwendung geeigneter technischer Kommunikationsmittel zur Wort- und Bildübertragung an der mündlichen Verhandlung teilzunehmen, vernommen zu werden, Gutachten zu erstatten oder Übersetzungsleistungen zu erbringen, wenn sie eine erhöhte Gesundheitsgefährdung durch COVID-19 für sich oder für Personen, mit denen sie in notwendigem privaten oder beruflichen Kontakt steht, bescheinigt. Stehen einer Partei oder einem Zeugen die hierfür geeigneten technischen Kommunikationsmittel nicht zur Verfügung, so kann die unvertretene Partei die Vertagung der Verhandlung, die vertretene Partei und der Zeuge die vorläufige Abstandnahme von der Vernehmung beantragen. Bei Vorliegen der Voraussetzungen ist derartigen Anträgen stattzugeben. Gegen stattgebende Entscheidungen ist ein Rechtsmittel nicht zulässig. Der Rekurs gegen eine abweisende Entscheidung hat aufschiebende Wirkung.“

Osoby, které se účastní jednání mohou v lhůtě stanovené v odst. 1 požádat o umožnění účasti na jednání prostřednictvím zařízení pro přenos obrazu a zvuku. Tyto osoby musí osvědčit, že pro ně nebo jejich okolí znamená fyzická účast ve spojení s možnou nákazou onemocněním COVID-19 zdravotní riziko. Pokud nejsou k dispozici vhodné technické prostředky, může osoba požádat o odročení jednání. Proti rozhodnutí, které vyhovuje žádosti není přípustné odvolání. Odvolání proti případnému zamítnutí má odkladný účinek.

Ustanovení odst. 3 stanoví, že v případě vedení, které je vedeno prostřednictvím zařízení pro přenos obrazu a zvuku není třeba podpis účastníků na protokolu o jednání. Zde lze shledat podobnost s § 102a odst. 5, kdy v případě, že je v jednání užitá videokonference, osoby, kterých se týká pořízený protokol tento nepodepisují. Dále ustanovení upravuje doručování seznamu nákladů řízení a s tím spojené lhůty. Stejný odstavec upravuje také uzavírání smíru prostřednictvím videokonference. Smír je uzavřen tak, že je stranám zpřístupněn text na obrazovce, nebo je hlasitě a zřetelně přečten, nebo je přehrán ze zvukového nosiče. Text musí být samozřejmě zřetelně čitelný nebo slyšitelný. Strany pak v případě souhlasu musí jasně a jednoznačně projevit vůli smír uzavřít.

V odst. 4 je upraven postup u řízení, na která se vztahují rakouský exekuční řád a insolvenční zákon. U nich je možno konat videokonferenci, pokud osoby ve lhůtě jednoho týdne od předvolání neoznámí, že nedisponují vhodnými prostředky. Souhlas stran s konáním jednání prostřednictvím zařízení pro přenos obrazu a zvuku se nevyžaduje. Neuplatní se poslední věta odst. 2.

Jak je z této podkapitoly patrné, Rakouský zákonodárce na pandemii a komplikace s ní spojené reagoval úpravou rozšířeného užití videokonference. Vzhledem k relativně krátkému trvání ještě není možné zhodnotit, zda byl tento krok správný. Je však třeba si uvědomit, že tato právní úprava umožnila osobám, pro které by fyzická přítomnost při jednání mohla být zdravotním rizikem, účastnit se jednání a domáhat se tak svých práv bez obav o své zdraví. S čím dál tím větším využíváním prostředků elektronické komunikace mohou být soudy také lépe připraveny na možné mimořádné události a díky tomu zajistit nerušený průběh řízení.⁹⁸

3.2.2 Německo

Videokonference byla do dZPO včleněna již v roce 2002, kdy bylo umožněno stranám se připojit ze vzdáleného místa pomocí přenosu obrazu a zvuku.⁹⁹ Stalo se tak tedy o 11 let dříve, než bylo ustanovení o možném užití takového zařízení včleněno do OSŘ. Videokonference je v § 128a dZPO upravena následovně:

„(1) Das Gericht kann den Parteien, ihren Bevollmächtigten und Beiständen auf Antrag oder von Amts wegen gestatten, sich während einer mündlichen Verhandlung an einem anderen Ort aufzuhalten und dort Verfahrenshandlungen vorzunehmen. Die Verhandlung wird zeitgleich in Bild und Ton an diesen Ort und in das Sitzungszimmer übertragen.

(2) Das Gericht kann auf Antrag gestatten, dass sich ein Zeuge, ein Sachverständiger oder eine Partei während einer Vernehmung an einem anderen Ort aufhält. Die Vernehmung wird zeitgleich in Bild und Ton an diesen Ort und in das Sitzungszimmer übertragen. Ist Parteien, Bevollmächtigten und Beiständen

---

98 SCHMIDT, Sharon. AUSTRIA: ONLINE COURTS – COVID-19, AUSTRIA AND THE RECENT CHANGES IN THE PRACTICE OF USING VIDEO-CONFERENCING TECHNOLOGY [online]. Vienna: OBLIN, 2020, 14. 12. 2020 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://oblin.at/newsletter/austria-online-courts-covid-19-austria-and-the-recent-changes-in-the-practice-of-using-video-conferencing-technology/>

99 SCHUMACHER, Sibylle. Video conferences in German courts after Covid-19 [online]. Pinsent Masons, 25. 08. 2020 [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://www.pinsentmasons.com/out-law/analysis/video-conferences-in-german-courts-after-covid-19>

nach Absatz 1 Satz 1 gestattet worden, sich an einem anderen Ort aufzuhalten, so wird die Vernehmung auch an diesen Ort übertragen.

(3) Die Übertragung wird nicht aufgezeichnet. Entscheidungen nach Absatz 1 Satz 1 und Absatz 2 Satz 1 sind unanfechtbar.“

Dle odst. 1 je videokonference povolována na základě žádosti, nebo o ní může soud rozhodnout ex officio. Přenos obrazu a zvuku probíhá v reálném čase na místo, odkud se účastníci řízení či jejich zástupci připojují a také do soudní síně. Odst. 2 upravuje užití videokonference pro svědky, znalce a strany sporu. Opět je zde podmínka schválení žádosti příslušným soudem. Ustanovení umožňuje účast jednání z více míst najednou. Na všechna tato místa je obraz a zvuk v reálném čase přenášen. Odst. 3 stanovuje, že přenos obrazu a zvuku není zaznamenáván. Zároveň stanoví, že rozhodnutí soudu dle odst. 1 a 2 nelze přezkoumat. Německá právní úprava je tedy konkrétnější v možnostech připojení více osob z více míst najednou. Na rozdíl od české právní úpravy je ta německá poměrně strohá. Není pořizován záznam z jednání a ustanovení též nehovoří o možnostech podávat námitky proti kvalitě přenosu. Zákon neuvádí, odkud je možné se k jednání připojit. Takové místo se ale musí nacházet na území Německa.¹⁰⁰ I když byl v Německu přijat zákon s názvem *Gesetz zur Abmilderung der Folgen der COVID-19-Pandemie im Zivil-, Insolvenz- und Strafverfahrensrecht*, který zmírňuje dopady pandemie COVID-19 v soudnictví, možnost dalšího užití videokonference se v něm nenachází. Obecně se videokonference na německých soudech užívá jen zřídka. Dle některých zdrojů je vybavení ke konání videokonferencí na tamních soudech nedostatečné, což může být důvodem, proč není užívána a nebyla užita ani jako jeden z prostředků ke zmírnění následků pandemie COVID-19.¹⁰¹

---

100 Dokazování prostřednictvím videokonference: Německo [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/405/CS/taking_evidence_by_videoconference?GERMANY&member=1

101 SCHUMACHER, Sibylle. Video conferences in German courts after Covid-19 [online]. Pinsent Masons, 25. 08. 2020 [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://www.pinsentmasons.com/out-law/analysis/video-conferences-in-german-courts-after-covid-19>

3.2.3 Singapur

Singapur je jednoznačně zemí, která se nezalekla trendu elektronizace justice.¹⁰² Polčák dokonce označuje singapurské soudnictví jako: „...*system totální elektronické justice*...“.¹⁰³ Je však otázkou, zda by dosáhl takové úrovně elektronizace soudů, kdyby se nejednalo o silně autoritářský stát.¹⁰⁴ Singapuru však nelze odepřít přívětivost pro uživatele elektronických prvků soudnictví, když na webových stránkách jeho soudů lze nalézt podrobné a přehledně sepsané postupy, například při řízení prostřednictvím videokonference.¹⁰⁵

Užití videokonference před soudy v Singapuru bylo ustáleno již před pandemií virového onemocnění COVID-19. V rámci pandemie se pak pouze rozšiřovala již existující možnost užití videokonference v rámci soudního řízení.¹⁰⁶ Právní předpis platný pro obecné soudy, nazvaný *Rules od Court 1996* upravuje užití videokonference toliko v případě, kdy se například svědek nachází mimo jurisdikci singapurských soudů či při podpisu čestného prohlášení. Dalším právním předpisem, ve kterém je již institut videokonference upraven konkrétněji je *State Courts Act 1970*, jenž se týká obecných soudů. Soudům je na základě ustanovení § 8 odst. 1 tohoto zákona umožněno vést celé slyšení prostřednictvím videokonference. Konkrétnější úpravu užití videokonference při důkazním řízení upravuje *Evidence Act 1983*. V § 62A odst. 1 jsou stanoveny podmínky, kdy lze vypovídat prostřednictvím videokonference:

„Despite any other provision of this Act, a person may, with leave of the court, give evidence through a live video or live television link in any proceedings, other than proceedings in a criminal matter, if—

(a) the witness is below 18 years of age;

---

102 MAGNUS, Richard. E-Justice: The Singapore Story (SuperSession) [online]. Los Angeles, California: National Center for State Courts, September, 1999 [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://ncsc.contentdm.oclc.org/digital/collection/tech/id/642/>

103 POLČÁK, Radim. Internet a proměny práva. Praha: Auditorium, 2012, s. 254. Téma (Auditorium). ISBN 978-80-87284-22-3.

104 CROISSANT, Aurel a Philip LORENZ. Singapore: Contradicting Conventional Wisdoms About Authoritarianism, State, and Development. Comparative Politics of Southeast Asia: An Introduction to Governments and Political Regimes. New York: Springer International Publishing, 2018, s. 255. ISBN 978-3-319-68181-8.

105 Průvodce virtuálním jednáním soudu lze nalézt na těchto webových stránkách: <https://www.judiciary.gov.sg/attending-court/virtual-court-sessions>

106 COVID-19 and the global approach to further court proceedings, hearings [online]. April 2020 [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://www.nortonrosefulbright.com/en-gb/knowledge/publications/bbfeb594/covid-19-and-the-global-approach-to-further-court-proceedings-hearings>

(b) it is expressly agreed between the parties to the proceedings that evidence may be so given;

(c) the witness is outside Singapore; or

(d) the court is satisfied that it is expedient in the interests of justice to do so. “

Bez ohledu na jiná ustanovení tohoto zákona tak lze vyslechnout svědka se souhlasem soudu u jiných než trestních řízení tam, kde vystupuje svědek mladší 18 let, v případech, kdy se na takové možnosti výslovně shodnou strany řízení, svědek se nachází mimo Singapur, či v případě, kdy je soud přesvědčen, že je taková výpověď v zájmu spravedlnosti účelná. Tuzemská úprava (§ 102a OSŘ) neurčuje pro užití videokonference žádné z výše vyjmenovaných podmínek. Je tedy zcela na zvážení soudu, zda videokonferenci umožní a jak posoudí jednotlivé okolnosti případu. Souhlas či nesouhlas stran řízení s užitím videokonference pro jejich přítomnost u soudu by mohl být pro soudce jeden ze směrodatných bodů při rozhodování o jejím provedení dle § 102a odst. 1 OSŘ. Zároveň by ale samotné rozhodnutí mělo nadále zůstat v dispozici soudu, neboť ten je nejlépe seznámen se situací všech stran a v závislosti na tom může nejlépe posoudit její důvodnost.

V případě, kdy se svědek nachází mimo Singapur pak soud postupuje dle § 62A odst. 2 následovně:

„In considering whether to grant leave for a witness outside Singapore to give evidence by live video or live television link under this section, the court is to have regard to all the circumstances of the case including the following:

(a) the reasons for the witness being unable to give evidence in Singapore;

(b) the administrative and technical facilities and arrangements made at the place where the witness is to give his or her evidence; and

(c) whether any party to the proceedings would be unfairly prejudiced. “

Při posuzování, zda bude výpověď pomocí videokonference umožněna z místa mimo Singapur, soud pečlivě zvažuje všechny okolnosti případu zahrnující důvody nemožnosti svědka se k soudu dostavit, možnost konání videokonference v místě jeho pobytu (tj. administrativní a technické vybavení a opatření) a taktéž zda by takovým způsobem výpovědi nebyla poškozena některá strana řízení. Na rozdíl od zákonné úpravy v ČR je důkaznímu právu v Singapuru věnován samostatný zákon. Taktéž je patrný důraz na postup soudu při rozhodování o užití videokonference a jsou konkrétně stanoveny otázky,

kterými by se měl soud při umožnění videokonference zabývat. Naproti tomu v § 102a odst. 1 OSŘ se k předešlému vztahuje pouze spojení: „...*je-li to účelné, může soud provést úkon s využitím videokonferenčního zařízení...*“.

Jako reakce na probíhající pandemii byl přijat *COVID-19 (Temporary Measures) Act 2020*, který nabyl účinnosti dne 27. 3. 2020, jehož českou obdobou je zákon č. 191/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů. Ten ale na rozdíl od singapurské úpravy nikterak neodráží problematiku fyzické účasti na soudním jednání při probíhající pandemii, v ustanovení § 2 pamatuje pouze na promíjení zmeškání lhůty v občanském soudním řízení v souvislosti s mimořádnými opatřeními. Další reakcí na probíhající pandemii v tomto směru je pak již zmiňované doporučení Ministerstva spravedlnosti České republiky aby soudy odročovaly ta jednání, jejichž uskutečnění není nezbytně nutné.¹⁰⁷ *COVID-19 (Temporary Measures) Act 2020* v § 28 na pandemickou situaci a nebezpečí nákazy reaguje a poskytuje komplexní úpravu přítomnosti obviněných osob a svědků při jednání a jejich výslechu prostřednictvím videokonference:

„(1) Despite any written law or rule of law requiring the presence of any accused person or any witness in any court proceedings (whether a trial, inquiry, appeal or other court proceedings) or the giving of evidence in person, a court may, if all the conditions specified in subsection (2) are satisfied, by order in those proceedings require an accused person or a witness —

(a) to give evidence by means of a live video or live television link that is created using a remote communication technology approved by the Chief Justice;
or

(b) if the accused person or witness makes an appearance (other than to give evidence) in those proceedings, to so appear by means of a live video, live television link or live audio link that is created using a remote communication technology approved by the Chief Justice.

(2) The conditions mentioned in subsection (1) are —

---

¹⁰⁷ Doporučení ve vztahu k fungování soudů s ohledem na vyhlášený nouzový stav a krizová opatření přijatá Vládou České republiky [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2020, 17. 12. 2020 [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: https://www.justice.cz/documents/12681/2158815/Doporučen%C3%AD+soudům+prosinec_2020+II.pdf/f4ac1f31-fbae-4bee-a647-5964274c98eb

(a) in the case of an accused person, he or she makes an appearance or gives evidence —

(i) during the specified period; and

(ii) from a place within a court or a prison in Singapore, using the remote communication technology;

(b) in the case of a witness (whether in Singapore or elsewhere), he or she makes an appearance or gives evidence during the specified period from a place specified by the court using the remote communication technology, but only if he or she —

(i) is an expert witness; or

(ii) is a witness of fact and the parties to the proceedings consent to the use of the remote communication technology; and

(c) the court is satisfied that

(i) sufficient administrative and technical facilities and arrangements are made at the place where the accused person or witness is to make an appearance or to give evidence; and

(ii) it is in the interests of justice to do so.“

Bez ohledu na jakýkoliv zákon nebo normu požadující přítomnost jakékoliv obviněné osoby nebo svědka na jakémkoliv soudním řízení (ať jde o soudní jednání, vyšetřování, odvolání nebo jiné soudní řízení) nebo svědčení, může soud v případě, kdy jsou dodrženy podmínky uvedené v odst. 2, nařídít usnesením, aby obviněný či svědek svědčili prostřednictvím videa nebo živého televizního spojení za užití technologie dálkové komunikace schválené předsedou soudu, nebo aby v případě, kdy svědek nebo obviněná osoba vystupují v řízení (ale nepodávají svědectví), mohly vystoupit prostřednictvím živého videa, televizního nebo audio spojení za užití technologie schválené předsedou soudu.

Podmínky pro možnost takového připojení k jednání jsou dle odst. 2 následující: obviněný se jednání účastní, nebo svědčí během stanoveného období¹⁰⁸ z místa v rámci soudu nebo věznice za užití technologie dálkové komunikace. Svědek se k jednání připojuje z místa stanoveného soudem (ať už ze Singapuru či odjinud), pouze pokud se jedná o výpověď znalce, či se jedná o svědka skutkového stavu a strany jednání s jeho výsledkem pomocí technologie dálkové komunikace souhlasí. Zároveň soud rozhodne o užití tohoto institutu jen

---

¹⁰⁸ Stanoveno v § 28 odst. 15 *COVID-19 (Temporary Measures) Act 2020* jako období, kdy jsou v platnosti opatření spojená s virovým onemocněním COVID-19.

v případě, kdy je místo odkud se osoba připojí dostatečně vybaveno pro konání dálkové komunikace a takový výslech je v zájmu spravedlnosti.

Singapurská pozitivní právní úprava v reakci na pandemii COVID-19 tedy umožnila přesun do online prostředí i tam, kde byla původně přítomnost osob u jednání zákonem vyžadována. Přesto ale nebyla opomenuta výrazná role soudu při rozhodování o užití technologií umožňujících komunikaci na dálku. Zde autorka shledává podobnost mezi singapurskou a českou úpravou, když i v té rozhoduje o konání videokonference soud zcela na základě svého vlastního uvážení.

4 Budoucí směřování a současné kroky k zavedení plošného využití videokonference

V této kapitole se autorka věnuje aktuálním krokům k budoucímu rozšířenému užití videokonference, které by mohly vést k efektivnějšímu a přínosnému využívání videokonferencí u soudů. Autorka reaguje na rizika a výhody spočívající v uplatňování videokonference v občanském soudním řízení a zjištění vyplývající z praktické části této diplomové práce.

Současná pandemie virového onemocnění COVID-19 dala soudům možnost institut videokonference více využívat. Zároveň dala zákonodárcům jednotlivých států impulz k přijetí zákonných ustanovení, které tento institut upravují a rozšiřují jeho užití, ač se tak některých případech stalo pouze na omezenou dobu.¹⁰⁹ Česká republika však dle názoru autorky v tomto ohledu oproti jiným státům zůstala poněkud pozadu. Na základě zkušenosti z jiných států by i ona mohla v zavádění plošných videokonferencí pokročit. Je ale samozřejmé, že je třeba, aby byly kroky vedoucí k rozšíření videokonference v rámci soudního řízení rozvážné a opatrné. Matějka v případě zavádění online soudnictví uvádí, že by se nic nemělo uspěchat. Dle jeho názoru se nejlépe osvědčuje postupné zavádění jednotlivých navazujících kroků. Do projektů by měli být zapojeni odborníci i veřejnost. Již zavedené kroky by měly být zhodnoceny a v závislosti na výstupech by pak měly navazovat kroky další.¹¹⁰

Zavedení širšího užití videokonference při soudním jednání jako reakce na pandemii v některých státech by se mohla stát odrazovým můstkem, díky kterému bude možné posoudit její vliv na průběh řízení a výhody či nedostatky, které jsou s ní spojeny. Je však potřeba dodat, že samotná právní úprava, byť sebedokonalejší, nemůže zajistit bezproblémové jednání za užití videokonference, pokud nebudou dodrženy technické a bezpečnostní požadavky.

Resortní strategie pro rozvoj eJustice 2016-2020, schválena usnesením vlády České republiky dne 8. 6. 2016, ve specifickém cíli 2.4 uvádí umožnění konání jednání či výsledku prostřednictvím videokonference pro zefektivnění

---

109 Viz např. singapurský *COVID-19 (Temporary Measures) Act 2020* nebo rakouský *Bundesgesetz betreffend Begleitmaßnahmen zu COVID-19 in der Justiz BGBl I 2020/30*.

110 MATĚJKA, Michal. B. Kroky přípravy online justice v České republice. Online soudnictví v České republice. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 108. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-131-5.

a zkvalitnění komunikace jak v resortu justice, tak při styku s veřejností.¹¹¹ Bohužel však autorka nenalezla žádný podrobný a ucelený dokument, který by o pokrocích a skutečné úspěšnosti plnění stanovených cílů hlouběji informoval.

Dle některých zdrojů momentálně na Ministerstvu spravedlnosti v reakci na COVID-19 probíhají projektové aktivity, nazvané Online soudní jednání. Výstupem by měl být manuál pro soudy, který vzniká ve spolupráci Ministerstva spravedlnosti s Českou advokátní komorou a díky němuž by se měl sjednotit postup soudů při online jednání za užití současné právní úpravy a aktuálně dostupných technologií. Ministerstvo zatím počítá s konáním jednání pomocí Skype pro firmy. Ten je ale pouze dočasným řešením. Ministerstvo počítá s tím, že bude třeba změnit současnou právní úpravu a poté bude moci přistoupit k vytvoření komplexního systému přímo pro českou justici. V tomto ohledu by soud nadále zvažoval, zda je online jednání v konkrétním případě vhodné, poté by byli účastníci dotázáni, zda s takovým formátem jednání souhlasí.^{112,113} Zástupci České advokátní komory v rámci projektu Online soudní jednání taktéž sestavili seznam jednání, při nichž by bylo vhodné využití videokonference vhodné.¹¹⁴ Ozývají se však i hlasy, které volají po zdrženlivosti. Bernatík ve svém článku upozorňuje na ohrožení práva na spravedlivý proces, konkrétně nebezpečí porušení principu veřejnosti a ústnosti.¹¹⁵ Na možné porušení těchto zásad upozorňují i někteří respondenti dotazníkového šetření, které je součástí této práce. Ti ve většině stále preferují osobní kontakt s osobami předstupujícími před soud a považují ho za nenahraditelný.

---

111 Resortní strategie pro rozvoj: eJustice. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2015, s. 66. Dostupné také z: <https://www.google.com/url?sa=t&rcet=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjg2sGombH2AhVP3aQKHdYuBDYQFnoECAwQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2F5-zasedani-rvis-priloha-c-5-ejustice-2020-v-1-0.aspx&usg=AOvVaw2jGg09KDBLwaa-oTXknBkN>

112 PASEKOVÁ, Eva. Ministerstvo spravedlnosti chce plošně umožnit jednání soudů online [online]. Media Network, 4. 5. 2021 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2021/05/ministerstvo-spravedlnosti-chce-plosne-umoznit-jednani-soudu-on-line/>

113 MATZNER, Jiří. Online soudní jednání: Ministerstvo spravedlnosti ČR v současné době pracuje na zavedení možnosti konání soudních jednání online. Právní prostor [online]. ATLAS CONSULTING spol., 9. 9. 2021 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/online-soudni-jednani>

114 NĚMEC, Robert a Jiří NOVÁK. Příprava online soudních jednání za účasti zástupců ČAK je v plném proudu. Advokátní online deník [online]. Česká advokátní komora, 1. 4. 2021 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/04/01/priprava-online-soudnich-jednanich-za-ucasti-zastupcu-cak-je-v-plnem-proudu/>

115 BERNATÍK, Lubor. Poznámka k článku „Příprava online soudních jednání za účasti zástupců ČAK je v plném proudu“. Advokátní online deník [online]. Česká advokátní komora, 26. 4. 2021 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/04/26/poznamka-k-clanku-priprava-online-soudnich-jednanich-za-ucasti-zastupcu-cak-je-v-plnem-proudu/>

Je nezvratným faktem, že technologie jde stále dopředu a ani soudy by se elektronizaci neměly bránit. Dle ředitele odboru strategie a koncepce Ministerstva spravedlnosti, Jana Převrátily, je však digitalizace justice stále na nízké úrovni a například elektronický spis bude hotový nejdříve do 5 let.¹¹⁶ Přitom jde o téma, které v prostředí justice rezonuje již značnou dobu. Jak dlouho bude trvat dokončení projektových aktivit Online soudní jednání, a tím i umožnění širšího uplatnění videokonference v soudním jednání, je tedy otázkou, na kterou nejspíše neexistuje jasná odpověď.

---

116 On-line soudní jednání do pěti let v ČR nebudou. In: Pohled z blízka [online]. Česká tisková kancelář, 14. 2. 2022 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://www.stream.cz/pohled-zblizka/on-line-soudni-jednani-do-peti-let-v-cr-nebudou-64319493>

Závěr

Záměrem této diplomové práce bylo popsat a zhodnotit aktuálně užívané prostředky elektronické komunikace. Konkrétně u videokonference si pak autorka určila za cíl pomocí dotazníkového šetření zjistit náhled soudců civilních soudů na tento institut a pomocí právní komparace formulovat možnosti a výstupy, které by mohly být přínosem pro současné i budoucí širší využití. Zpracovávané téma je velice aktuální a stále se vyvíjí. Bohužel se ne vždy české justici daří na tento vývoj reagovat a reflektovat jej při své práci.

V úvodu autorka shrnuje důvody a podněty, které ji vedly k volbě tohoto tématu. To si zvolila právě kvůli jeho stále aktuálnosti, která vzrostla i na základě pandemie virového onemocnění COVID-19.

V první kapitole autorka definuje pojem elektronické komunikace a následně se věnuje jednotlivým prostředkům elektronické komunikace se kterými se lze při styku se soudy setkat. Popisuje jejich vývoj a užití a zároveň vkládá i své myšlenky a komentáře k jejich fungování a nabízí možnosti ke zlepšení. Vzhledem k zaměření na uplatnění videokonference se autorka tomuto prostředku elektronické komunikace věnuje podrobněji a zabývá se též okolnostmi relevantními pro posuzování účelnosti jejího využití.

Druhá kapitola se zabývá rozšířením užití videokonference v civilním procesu. Autorka zde analyzuje soulad jednotlivých zásad občanského soudního řízení s videokonferencí. Ačkoliv je uplatnění videokonference při jednání částí odborníků vnímáno jako neslučitelné s některými zásadami, autorka nabízí řešení, která by takovým zásadám neodporovala či by v některých případech tyto zásady ctily více než konzervativní způsoby. Kapitola se dále věnuje rizikům, která jsou s užitím videokonference spojena, zároveň se věnuje možnostem jejich minimalizace.

Třetí kapitola je koncipována jako praktická část rozdělená na dvě sekce. První nabízí možnost seznámit se s náhledem soudců civilních soudů na uplatnění videokonference při soudním jednání. Ze sebraných dat vyplývá, že jsou soudci k nařizování videokonferencí zdrženlivější, zejména kvůli problémům spojeným s nedostatky technického a organizačního rázu. Soudci také často preferují fyzickou přítomnost osob u jednání, když tvrdí, že je pro ně významnou pro vnímání výpovědi. K rozšíření uplatnění videokonference v rámci celého jednání se staví spíše negativně právě s důrazem na žádoucí fyzickou přítomnost osob.

V druhé části autorka srovnává právní úpravu videokonference v České republice s Rakouskem a Německem, jako zástupci zemí EU, a Singapurem, jako zemí s velice pokročilou elektronizací justice. V tomto ohledu spočívá značná část právní komparace ve srovnání právních předpisů reagujících na pandemii virového onemocnění COVID-19. Díky tomu čtenář získává vhled do možností a výzev, na které může český zákonodárce navázat při plošném zavádění videokonferencí do soudního jednání. Z provedené komparace vyplývá, že Česká republika a Německo bohužel nepodnikly žádné významnější kroky pro kompenzaci možných průtahů způsobených nemožností účastnit se jednání z důvodu pandemie.

Ve čtvrté kapitole autorka stručně shrnuje současné kroky, které jsou podnikány pro širší uplatnění videokonference v soudním jednání a nastiňuje budoucí vývoj této problematiky. Zde bohužel shledává, že ten se momentálně jeví jako nejistý a vzhledem ke zkušenosti s jinými projekty i jako pravděpodobně zdlouhavý.

Předložené téma prostupuje velikým množstvím oborů a lze na něj tedy navázat taktéž i na poli psychologie či informačních technologií. Kombinace výstupů z těchto oborů společně s právní vědou by mohla být velice přínosná pro efektivní a systémové užívání videokonference při soudním jednání. Autorka podporuje rozšiřování uplatnění elektronických prostředků v rámci civilního procesu, zejména institutu videokonference. Domnívá se, že rozumným a jednotným užíváním by bylo docíleno zrychlení, zefektivnění, umožnění snazšího přístupu k soudům a současně dodržení základních zásad občanského soudního řízení a práva na spravedlivý proces.

Cizojazyčné resumé

The objective of this thesis was to describe and evaluate the currently used means of electronic communication. Specifically for videoconferencing, the author aimed to determine the views of civil court judges towards this institute by means of a questionnaire survey and to articulate, by means of a legal comparison, possibilities and outcomes that could be beneficial for current and future wider use. The subject under study is very topical and still evolving. Unfortunately, the Czech judiciary does not always manage to respond to this development and reflect it in its practice.

In the introduction, the author summarizes the reasons and impulses that led her to choose this theme. She chose it precisely because of its constant topicality, which has also increased on the basis of the pandemic of the viral disease COVID-19.

In the first chapter, the author defines the concept of electronic communication and then discusses the various means of electronic communication that may be encountered in dealing with the courts. She describes their development and use, while also inserting her thoughts and comments on their operation and offering opportunities for improvement. Given the focus on the use of videoconferencing, the author examines this means of electronic communication in more detail and also considers the circumstances relevant to assessing the appropriateness of its use.

The second chapter deals with the expansion of the use of videoconferencing in civil proceedings. Here the author analyses the compatibility of the various principles of civil procedure with videoconferencing. Although the use of videoconferencing in hearings is perceived by some experts as incompatible with certain principles, the author offers solutions that would not contradict such principles or would in some cases honour them more than conservative methods. The chapter then discusses the risks associated with the use of videoconferencing, while also exploring ways to minimize them.

The third chapter is designed as a practical part divided into two main sections. The first offers an opportunity to learn about the views of civil court judges on the use of videoconferencing in court hearings. The data collected shows that judges are more reluctant to order videoconferencing, mainly due to problems related to technical and organisational shortcomings. Judges also often

prefer the physical presence of persons at the hearing, claiming that it is important for their perception of the testimony. They are rather negative about the widespread use of videoconferencing throughout the hearing, precisely because of the emphasis on the desirability of the physical presence of persons. In the second part, the author compares the legal regulation of videoconferencing in the Czech Republic with Austria, as a representative of EU countries, and Singapore, as a country with very advanced computerization of justice. In this respect, much of the legal comparison lies in the comparison of legislation responding to the COVID-19 viral disease pandemic. This provides the reader with insight into the opportunities and challenges that the Czech legislature can build upon in the widespread introduction of videoconferencing into court proceedings. The comparison made shows that the Czech Republic and Germany has unfortunately not taken any significant steps to compensate for the potential delays caused by the inability to attend court hearings due to the pandemic.

In Chapter 4, the author briefly summarises the current steps being taken to make videoconferencing more widely used in court proceedings and outlines future developments in this area. Here, unfortunately, she finds that this currently appears uncertain and, given the experience of other projects, likely to be rather lengthy.

The topic is pervasive in a large number of disciplines and can therefore also be taken up in the field of psychology or information technology. The combination of outputs from these fields together with legal science could be very beneficial for the effective and systematic use of videoconferencing in court proceedings. The author supports the expansion of the use of electronic means in civil proceedings, especially the institute of videoconferencing. She believes that a reasonable and uniform use would speed up, enhance and facilitate access to the courts while respecting the fundamental principles of civil procedure and the right to a fair trial.

Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace

CARPI, Frederico a Manuel ORTELLS RAMOS. Oralidad y escritura en un proceso civil eficiente. Valencia: Universitat de Valencia. Servei de publicacions, 2008. ISBN 978-84-370-7216-6.

CROISSANT, Aurel a Philip LORENZ. Singapore: Contradicting Conventional Wisdoms About Authoritarianism, State, and Development. Comparative Politics of Southeast Asia: An Introduction to Governments and Political Regimes. New York: Springer International Publishing, 2018. ISBN 978-3-319-68181-8.

HENDRYCH, Dušan. Právní slovník [online]. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009 [cit. 2022-03-12]. Beckovy odborné slovníky. ISBN 978-80-7400-059-1. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfwp64zrguxhuyltmfsgcx3von2g433toruq>

LAVICKÝ, Petr a kol. Moderní civilní proces. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7601-3.

LAVICKÝ, Petr. Současnost a perspektivy českého civilního procesu: sborník statí. Způsoby a limity urychlování civilního řízení soudního. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7686-0.

LOEBL, Zbyněk, Pavel LOUTOCKÝ, Martin MAISNER, Michal MATĚJKA, Radim POLČÁK a Marína URBÁNIKOVÁ. Online soudnictví v České republice. Praha: Wolters Kluwer, 2021. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-131-5.

POLČÁK, Radim. Internet a proměny práva. Praha: Auditorium, 2012. Téma (Auditorium). ISBN 978-80-87284-22-3.

ŠÍNOVÁ, Renáta a Klára HAMULÁKOVÁ. Civilní proces: Obecná část a sporné řízení. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-787-3.

SUSSKIND, Richard. Online Courts and the Future of Justice. Online Courts and the Future of Justice. 2. 9. 2021. Oxford: Oxford University Press, 2021. ISBN 9780198838364.

SUSSKIND, Richard. The Future of Law: Facing the Challenges of Information Technology. New York: Oxford University Press, 1996. ISBN 0-19-826007-5.

SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. Doručování v soudním řízení. Praha: Linde, 2009. Praktická právnická příručka. ISBN 978-80-7201-777-5.

ZAHRADNÍKOVÁ, Radka a kol. Civilní právo procesní. 2., aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. Právnické učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-571-5.

Komentářová literatura

JIRSA, Jaromír a kol. Občanské soudní řízení: soudcovský komentář : podle stavu k 1. 3. 2019. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-369-5.

SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ, Jiří DOLEŽÍLEK a kol. Občanský soudní řád: komentář. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-828-3.

ZAJÍČEK, Zdeněk, František KORBEL, Dalibor KOVÁŘ, Pavel AMLER, Josef DONÁT, Jan TOMÍŠEK a David ORŠULÍK. Zákon o právu na digitální služby: komentář [online]. V Praze: C.H. Beck, 2021 [cit. 2022-03-28]. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-822-1. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgfpwe2zygexhgys7giydemc7gezf64dgge2a>

Použitá judikatura

Rozsudek ESLP *Timergaliyev proti Rusku*, 14. 10. 2008, stížnost č. 40631/02

Rozsudek ESLP *Grigoryevskikh proti Rusku*, 9. 4. 2009, stížnost č. 22/03

Rozsudek ESLP *Marcello Viola proti Itálii*, ze dne 5. 10. 2006, stížnost č. 45106/04

Nález Ústavního soudu I. ÚS 983/15 ze dne 14. 4. 2015

Usnesení NS ČR ze dne 27. 1. 2000, sp. zn. Cdo 2068/98

Rozsudek NS ČR ze dne 31. 1. 2019, sp. zn. 21 Cdo 4132/2018

Rozsudek NS ČR ze dne 12. 2. 2020, sp. zn. 8 Tdo 38/2020

Odborné články

BANNON, Alicia a Janna ADELSTEIN. The Impact of Video Proceedings on Fairness and Access to Justice in Court: Increasing use of remote video technology poses challenges for fair judicial proceedings. Judges should adopt the technology with caution. [online]. Brennan Center for Justice at NYU Law, 10. 9. 2020 [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.brennancenter.org/our-work/research-reports/impact-video-proceedings-fairness-and-access-justice-court>

BERNATÍK, Lubor. Poznámka k článku „Příprava online soudních jednání za účasti zástupců ČAK je v plném proudu“. Advokátní online deník [online]. Česká advokátní komora, 26. 4. 2021 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/04/26/poznamka-k-clanku-priprava-online-soudnich-jednanich-za-ucasti-zastupcu-cak-je-v-plnem-proudu/>

COVID-19 and the global approach to further court proceedings, hearings [online]. April 2020 [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://www.nortonrosefulbright.com/en-sg/knowledge/publications/bbfeb594/covid-19-and-the-global-approach-to-further-court-proceedings-hearings>

FINDEJS, Stanislav. Vzdálený přístup k soudním jednáním a principy civilního procesu. Právní prostor [online]. ATLAS CONSULTING, 20. 4. 2020 [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/nazory/glosa-stanislava-findejse/vzdaleny-pristup-k-soudnim-jednanim-a-principy-civilniho-procesu>

MAGNUS, Richard. E-Justice: The Singapore Story (SuperSession) [online]. Los Angeles, California: National Center for State Courts, September, 1999 [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://ncsc.contentdm.oclc.org/digital/collection/tech/id/642/>

MATZNER, Jiří. Online soudní jednání: Ministerstvo spravedlnosti ČR v současné době pracuje na zavedení možnosti konání soudních jednání online. Právní prostor [online]. ATLAS CONSULTING, 9. 9. 2021 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/procesni-pravo/online-soudni-jednani>

NĚMEC, Robert a Jiří NOVÁK. Příprava online soudních jednání za účasti zástupců ČAK je v plném proudu. Advokátní online deník [online]. Česká advokátní komora, 1. 4. 2021 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/04/01/priprava-online-soudnich-jednanich-za-ucasti-zastupcu-cak-je-v-plnem-proudu/>

SCHMIDT, Sharon. AUSTRIA: ONLINE COURTS – COVID-19, AUSTRIA AND THE RECENT CHANGES IN THE PRACTICE OF USING VIDEO-CONFERENCEING TECHNOLOGY [online]. Vienna: OBLIN, 2020, 14. 12. 2020 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://oblin.at/newsletter/austria-online-courts-covid-19-austria-and-the-recent-changes-in-the-practice-of-using-video-conferencing-technology/>

SCHUMACHER, Sibylle. *Video conferences in German courts after Covid-19* [online]. Pinsent Masons, 25. 08. 2020 [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://www.pinsentmasons.com/out-law/analysis/video-conferences-in-german-courts-after-covid-19>

SUSSKIND, Richard. The Future of Courts. The Practice [online]. Harvard Law School Center on the Legal Profession, 2020, **2020**(6) [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://thepractice.law.harvard.edu/article/the-future-of-courts/>

TUŠEROVÁ, Lenka. Elektronická komunikace versus elektronické komunikace. Epravo.cz [online]. 9. 6. 2006 [cit. 2021-10-16]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/elektronicka-komunikace-versus-elektronicke-komunikace-39898.html>

Internetové zdroje

Část pražských soudců se k videokonferencím zatím stává zdrženlivě. Česká justice [online]. Media Network, 8. 8. 2017 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2017/08/cast-prazskych-soudcu-se-k-videokonferencim-zatim-stavi-zdrzenlive/>

České soudnictví 2020: Výroční statistická zpráva [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti, 2021 [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/msp/statisticke-udaje-z-oblasti-justice>

DLUBALOVÁ, Klára. Poštovní datové zprávy jsou po dobu nouzového stavu opět zdarma [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/postovni-datove-zpravy-jsou-po-dobu-nouzoveho-stavu-opet-zdarma.aspx>

DOBROVOLNÁ, Eva, Bohumil DVOŘÁK, Petr LAVICKÝ, Zdeněk PULKRÁBEK a Alena WINTEROVÁ. Věcný záměr civilního řádu soudního. Finální znění 2. verze. Dostupné také z: https://www.justice.cz/documents/12681/2549255/Věcný+záměr+CŘS_fináln%C3%AD+verze+druhého+zněn%C3%AD.pdf/07b8f62a-d63e-4106-baef-11c4c6d57926

1 Dokazování prostřednictvím videokonference: Německo [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/405/CS/taking_evidence_by_videoconference?GERMANY&member=1

Dokazování prostřednictvím videokonference: Rakousko [online]. [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/405/CS/taking_evidence_by_videoconference?AUSTRIA&member=1

Firmy zakazují Skype, hovory můžou být odposlouchávány [online]. *Economia*, 26. 3. 2013 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/technika/firmy-zakazuji-skype-hovory-muzou-byt-odposlouchavany/r~i:article:775098/>

Formuláře ke stažení. Justice.cz [online]. [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/form>

HRBÁČEK, Jan. Některé soudy mají problém s přepisem protokolů. Chybí lidé a situaci zkomplikoval i koronavirus [online]. Praha: Česká justice, 30. 10. 2020 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2020/10/nektere-soudy-maji-problem-s-prepisy-protokolu-chybi-lide-a-situaci-zkomplikoval-i-koronavirus/>

Informace - příjem podání v elektronické podobě soudy. Justice.cz [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2020 [cit. 2022-03-14]. Dostupné z: <https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/info-el-podani>

INFORMACE O PŘÍJMU PODÁNÍ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ SOUDU. Justice.cz [online]. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/web/obvodni-soud-pro-prahu-1/zakladni-informace?clanek=moznosti-elektronickeho-podani-elektronicka-podatelna>

Justici se nedaří udržet asistenty či zapisovatelky. Kvůli penězům odcházejí jinam [online]. Česká televize, 29. 8. 2020 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3172290-justici-se-nedari-udrzet-asistenty-ci-zapisovatelky-kvuli-penezum-odchazeji-jinam>

KLIČKA, Jan a Lenka KRÁLOVÁ. Všechny soudy už mají kamery. Počty výslechů na dálku rostou [online]. Deník.cz, 29. 7. 2017 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/vsechny-soudy-uz-maji-kamery-pocty-vyslechu-na-dalku-rostou-20170728.html

KOŠŤÁL, Martin. Díky kamerám může soudní jednání probíhat i na dálku [online]. VLTAVA LABE MEDIA, 28. 7. 2017 [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://ustecky.denik.cz/zlociny-a-soudy/diky-kameram-muze-soudni-jednani-probihat-i-na-dalku-20170727.html>

Kvůli pandemii se protahují některé soudní procesy [online]. Praha: Česká televize, 9. 11. 2020 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/koronavirus/3222944-kvuli-pandemii-se-protahuji-nektere-soudni-procesy>

Nová pravidla pro zřizování datových schránek. Právní prostor [online]. ATLAS CONSULTING, 23. 6. 2021 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/nova-pravidla-pro-zrizovani-datovych-schranek>

O datových schránkách: Základní informace. Datové schránky [online]. Ministerstvo vnitra, 2019 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/o-datovych-schrankach/zakladni-informace>

ODDĚLENÍ 5804 (ODBOR 58). Zavedení videokonferencí v resortu justice [online]. 17. 1. 2020 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.eeagrants.cz/cs/priklady-dobre-praxe/2020/zavedeni-videokonferenci-v-resortu-justi-3018>

On-line soudní jednání do pěti let v ČR nebudou. In: Pohled z blízka [online]. Česká tisková kancelář, 14. 2. 2022 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://www.stream.cz/pohled-zblizka/on-line-soudni-jednani-do-peti-let-v-cr-nejbudou-64319493>

Ověřování dokumentů. Justice.cz [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2020 [cit. 2022-03-15]. Dostupné z: <https://infodokument.justice.cz>

PASEKOVÁ, Eva. Ministerstvo spravedlnosti chce plošně umožnit jednání soudů on-line [online]. Media Network, 4. 5. 2021 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2021/05/ministerstvo-spravedlnosti-chce-plosne-umoznit-jednani-soudu-on-line/>

PASEKOVÁ, Eva. Správní úsek Krajského soudu v Plzni jedná distančně, účastníci si chválí úsporu času i peněz. Česká justice [online]. Media network, 28. 1. 2021 [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2021/01/spravni-usek-krajskeho-soudu-v-plzni-jedna-distancne-ucastnici-si-chvali-usporu-casu-i-penez/>

PECINA, Tomáš. Iuridictum.cz: Encyklopedie o právu [online]. [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Sporné_ř%C3%ADzen%C3%AD

PROJEKT SKYPE OBHAJOBY [online]. Česká advokátní komora [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=22485>

Provozní řád informačního systému datových schránek (ISDS). Datové schránky [online]. Ministerstvo vnitra, 2022, 1. 3. 2022 [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: https://www.datoveschranky.info/documents/5905891/0/provozni_rad_isds.pdf

První jednání Vrchního soudu v Praze pouze ON-LINE !. 2020. Dostupné také z: <https://www.justice.cz/documents/14009/2211486/Prvn%C3%AD+on-line+jedn%C3%AD+na+VS.pdf/e1a39da7-77ff-44cf-b4f6-f1b3c32a1458>

Rozumné právo: Online soudní jednání jsou přínosná i po skončení pandemie [online]. Rozumné právo, 30. 9. 2021 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://www.rozumne-pravo.cz/cz/stanoviska/on-line-soudni-jednani-jsou-prinosna-i-po-skonceni-pandemie/>

VIDEOKONFERENCE U SOUDŮ ZEFEKTIVNÍ ČESKOU JUSTICI. MÁ TO ALE SVÁ ÚSKALÍ [online]. HAVEL & PARTNERS, 1. 12. 2020 [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://www.havelpartners.cz/videokonference-u-soudu-zefektivni-ceskou-justici-ma-to-ale-sva-uskali/>

Videokonference u soudů zefektivní českou justici. Má to ale svá úskalí. E15 [online]. 30. 11. 2020 [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/videokonference-u-soudu-zefektivni-ceskou-justici-ma-to-ale-sva-uskali-1375688>

Vydáváme: Zaostřeno na ženy a muže - 2020. Český statistický úřad [online]. [cit. 2022-02-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/7-verejny-zivot-a-rozhodovani-0knfxlwyz>

Zavedení videokonferencí v resortu justice. Dostupné také z: <https://www.eeagrants.cz/cs/priklady-dobre-praxe/2020/zavedeni-videokonferenci-v-resortu-justi-3018>

Ostatní zdroje

Akční plán pro evropskou e-justici na období let 2019–2023. Dostupné také z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0313\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0313(02)&from=EN)

Doporučení ve vztahu k fungování soudů s ohledem na vyhlášený nouzový stav a krizová opatření přijatá vládou České republiky [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2020, 17. 12. 2020 [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: https://www.justice.cz/documents/12681/2158815/Doporučen%C3%AD+soudům+prosinec_2020+II.pdf/f4ac1f31-fbae-4bee-a647-5964274c98eb

Důvodová zpráva k zákonu č. 123/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqga4f6mjsgnpwi6q>

EJustice - Písemná zpráva. Dostupné také z:
<https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=153008>

Formuláře ke stažení. Justice.cz [online]. [cit. 2022-03-14]. Dostupné z:
<https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/form>

Nápověda: 1. Přihlašování do systému datových schránek. Datové schránky [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-03-22]. Dostupné z:
<https://www.mojedatovaschranka.cz/static/ISDS/help/page1.html#1>

Nápověda: 5. Odeslané datové zprávy. Datové schránky [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-03-22]. Dostupné z:
<https://www.mojedatovaschranka.cz/static/ISDS/help/page5.html#5>

NÁVOD NA VYPLŇOVÁNÍ FORMULÁŘE PRO PODÁNÍ NÁVRHU NA VYDÁNÍ ELEKTRONICKÉHO PLATEBNÍHO ROZKAZU (EPR). Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2020. Dostupné také z:
<https://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/api/form/EPR/EPR/GUIDE>

Resortní strategie pro rozvoj: eJustice. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2015. Dostupné také z:
<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjg2sGombH2AhVP3aQKHdYuBDYQFnoECAwQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2F5-zasedani-rvis-priloha-c-5-ejustice-2020-v-1-0.aspx&usg=AOvVaw2jGg09KDBLwaa-oTXknBkN>

Status: United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts (New York, 2005). United Nations [online]. [cit. 2021-10-16]. Dostupné z:
https://uncitral.un.org/en/texts/ecommerce/conventions/electronic_communications/status

Uživatelská příručka: APLIKACE EPODATELNA - WEBOVÁ ČÁST
APLIKACE. CCA Group. Dostupné také z:
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjLofuM77P2AhUJ76QKHOLDUEQFnoECA0QAQ&url=https%3A%2F%2Fepodatelna.justice.cz%2Fepodatelna%2Fapi%2Fdocument%2FUSER_GUIDE&usg=AOvVaw2Z7v0l8uK39KYBpGKyyM8J

Seznam obrázků

Obrázek 1: Výběr podání a kroky v prostředí ePodatelny	6
Obrázek 2: Výběr opravného prostředku	7
Obrázek 3: Elektronický platební rozkaz, strana 1.....	12
Obrázek 4: Elektronický platební rozkaz, strana 2.....	13
Obrázek 5: Prostředí datové schránky	16
Obrázek 6: Náležitosti datové zprávy.....	16

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondentů.....	35
Graf 2: Věkové skupiny respondentů.....	36
Graf 3: Soudci dle druhu soudu.....	37
Graf 4: Dostatečná vybavenost soudu pro konání videokonferencí.....	38
Graf 5: Možnost souběžného konání videokonferencí.....	39
Graf 6: Proškolenost příslušných zaměstnanců.....	40
Graf 7: Dostatečnost právní úpravy.....	41
Graf 8: Užívání videokonference	42
Graf 9: Důvody nevyužívání videokonference	43

Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník

1. Jsem:

Žena

Muž

Nechci odpovídat

2. Má věková skupina je:

30-40 let

41-50 let

51-60 let

61-70 let

Nechci odpovídat

3. Jsem soudcem

Okresního soudu

Krajského soudu

Vrchního soudu

Nejvyššího soudu

Technická stránka videokonferencí

4. Je Váš soud dostatečně technicky vybaven ke konání videokonferencí?

Ano

Ne

Nevím

5. Je možné na Vašem soudě konat souběžně více videokonferencí?

Ano

Ne

Nevím

6. Jsou příslušní zaměstnanci soudu dostatečně proškoleni k provozu videokonferenčního zařízení?

Ano

Ne

Nevím

Právní úprava videokonference v rámci OSŘ

7. Je dle Vašeho názoru institut videokonference dostatečně a dobře právně upraven?

Ano

Ne

8. V čem vidíte nedostatky právní úpravy institutu videokonference?

Využití videokonference

9. Využíváte institut videokonference?

Ano

Přeskočte na otázku 11

Ne

Přeskočte na otázku 10

10. Z jakého důvodu institut videokonference nevyužíváte?

Ano/Spíše ano/Spíše ne/Ne/Nevím

Nedostatečná technická vybavenost

Nedostatečné proškolení personálu

Nedostatečná právní úprava

Ke stejnému cíli využívám jiných institutů

Přeskočte na otázku 13

11. V jakých případech videokonferenci využíváte?

12. Jaké výhody a nevýhody institut videokonference skýtá?

13. Uvítal/a byste možnost užití videokonference v rámci celého soudního jednání? (Všichni účastníci by například nemuseli být přítomni v jednací síni, ale pouze prostřednictvím videokonference.)

Soulad se zásadami civilního procesu

14. Odporovala by taková možnost zásadám civilního procesu? Jakým a proč?

Příloha č. 2: Odpověď Obvodního soudu pro Prahu 7

Obvodní soud pro Prahu 7

Ovocný trh 587/14, 112 96 Praha 1

tel.: 221 093 322, fax: 224 238 008, e-mail: podatelna@osoud.pha7.justice.cz, IDDS: 2ndabz7

Naše značka:	0Spr 345/2022	Vážená paní Eva Poláková
Vaše značka:		
Vyřizuje:	Lucie Slavíková	
DNE:	21. března 2022	

Vážená paní Poláková,

na Váš dotaz ohledně videokonference v občanskoprávních soudních řízeních u Obvodního soudu pro Prahu 7 Vám bohužel musím sdělit, že v občanskoprávních řízeních videokonference nevyužíváme. U našeho soudu jsou využívány pouze v trestních řízeních. Pokud byste se chtěla přijít podívat alespoň na trestní řízení, obraťte se na nás s dalším dotazem. Rádi Vám sdělíme termíny, kdy se videokonference budou konat.

S pozdravem

Lucie Slavíková
rejstříková referentka Spr, St